

8.–11. periodično poročilo RS po Mednarodni konvenciji za odpravo vseh oblik rasne diskriminacije

Poročilo je pripravljeno na podlagi pisnih prispevkov Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za kulturo, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za zdravje in Ministrstva za zunanje zadeve, ter Urada za narodnosti, ki je med drugim pristojen tudi za področje urejanja položaja Romov, financiranje dejavnosti romskih društev in za spremljanje izvajanja Nacionalnega programa za vključevanje Romov. Na nekaterih področjih je poročilo dopolnjeno z izsledki opravljenih študij in projektov, ki potekajo skupaj z nevladnimi organizacijami, ter s primeri dobre prakse.

Besedilo je strukturirano tako, da vsebinsko odgovarja na glavna vprašanja, ki so bila izpostavljena v sklepnih ugotovitvah in priporočilih Odbora CERD, sprejetih na 77. zasedanju odbora v Ženevi, 24. avgusta 2010 in sledi strukturi začrtani v Sklepnih ugotovitvah /Pomisliki in priporočila Odbora CERD/.

V Sklepnih ugotovitvah je Odbor CERD navedel pozitivne vidike in opozoril na nekatera področja, ki jim je potrebno posvetiti največ pozornosti. V poročilu odgovarjamo na vsa zastavljena vprašanja v priporočilih od točke 7 dalje. V točki 23 Odbor državo pogodbenico opozarja na velik pomen priporočil zapisanih v točkah 7, 9, 11 in 12. ter jo prosi, da v svoje naslednje periodično poročilo vključi podrobne informacije o konkretnih ukrepih, s katerimi ta priporočila izvaja. Glede na omenjene poudarke smo v poročilu RS tem področjem namenili največ pozornosti. Ob navajanju programov, deklaracij in strategij za izboljšanje položaja Romov, ki so relevantni za več tematskih področij, smo dokumente podrobneje orisali pri prvih navedbah. Kljub temu se zaradi medsebojne povezanosti nekaterih področij nismo mogli v celoti izogniti ponavljanju najpomembnejših izhodišč na področju vključevanja Romov, zlasti na področju izobraževanja in odprave diskriminacije. Zaradi konsistentnosti povzemamo tudi glavne navedbe iz odgovora Vlade RS iz januarja 2013.

Tabele, ki ilustrirajo posamezna značilna področja vključevanja Romov in pripadnikov »novih« manjšin smo prikazali v prilogah na koncu Poročila.

Struktura poročila

POJASNILA VLADE RS O DOSEŽENEM NAPREDKU.....	4
TOČKA 7. PODATKI O ETNIČNI SESTAVI PREBIVALSTVA.....	5
TOČKA 8. PRIZADEVANJA V BOJU PROTI DISKRIMINACIJI ROMOV	7
TOČKA 9. DOSTOP ROMOV DO KAKOVOSTNE IZOBRAZBE NA VSEH STOPNJAH.....	9
PRIMER DOBRE PRAKSE	15
TOČKA 10. BIVALNE RAZMERE ROMOV	16
TOČKA 11. BOJ PROTI PREDSDOKOM DO PRIPADNIKOV ETNIČNIH MANJŠIN IN IZBOLJŠANJE ODNOSOV MED JAVNOSTJO IN MANJŠINSKIMI SKUPNOSTMI	18
PRIMER DOBRE PRAKSE MNZ/ PROJEKT <i>SKUPA-J</i>	20
PRIMER DOBRE PRAKSE MINISTRSTVA ZA KULTURO	21
PRIMERI DOBRE PRAKSE/PROJEKTI MZZ.....	22
PRIMERI DOBRE PRAKSE/PROJEKTI MDDSZ	23
PRIMER DOBRE PRAKSE/ PROJEKT INŠTITUTA ZA AFRIŠKE ŠTUDIJE.....	23
TOČKA 12. POLOŽAJ PRIPADNIKOV MANJŠIN, KI NISO IZRECNO NAVEDENI V USTAVI	24
TOČKA 13. PRAVNI STATUS IZBRISANIH.....	26
TOČKA 14. PRAVNA SREDSTVA NA PODROČJU VARSTVA PRED RASNO DISKRIMINACIJO	28
SEZNAM PRIMEROV IZ SODNE PRAKSE	30
TOČKA 15. SEZNANJANJE JAVNOSTI Z IZJAVO IZ 14. ČLENA KONVENCIJE	36
TOČKA 16. RATIFIKACIJA MEDNARODNIH POGODB O ČLOVEKOVIH PRAVICAH	37
TOČKA 17. IZVAJANJE DURBANSKE DEKLARACIJE.....	38
TOČKA 18. POSVET Z ORGANIZACIJAMI CIVILNE DRUŽBE.....	39
TOČKA 19. RATIFIKACIJA SPREMEMBE ŠESTEGA ODSTAVKA 8. ČLENA KONVENCIJE.....	39
TOČKA 20. VPOGLED V POROČILA RS.....	40
TOČKA 21. DOPOLNITEV PREDSTAVITVENEGA DOKUMENTA.....	40
<i>SEZNAM TABEL</i>	41
PRILOGA I: SKUPNO ŠTEVILO ROMOV VKLJUČENIH V PROGRAME APZ.....	41
PRILOGA II: SOCIALNO VARSTVENI PROGRAMI ZA ROME	47
PRILOGA III: PROJEKTI MANJŠINSKIH SKUPNOSTI.....	49
PRILOGA IV: PROJEKTI MANJŠINSKIH SKUPNOSTI (INFRASTRUKTURA)	61
PRILOGA V: PROJEKTI SOCIALNEGA PODJETNIŠTVA.....	62

SEZNAM KRATIC

APZ	Aktivna politika zaposlovanja
CERD	Odbor za odpravo rasne diskriminacije
CIPS	Center za informiranje in poklicno svetovanje
DZ	Državni zbor
ESČP	Evropsko sodišče za človekove pravice
ESS	Evropski socialni sklad
ICERD	Mednarodna konvencija za odpravo rasne diskriminacije
ISA Institut	Inštitut za psihološko svetovalne razvojne projekte
JSKD	Javni sklad za kulturne dejavnosti
KZ-1	Kazenski zakonik
MDDSZ	Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MIZŠ	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MZZ	Ministrstvo za zunanje zadeve
NPU	Nacionalni program ukrepov
NVO	Nevladne organizacije
OP RČV	Operativni program razvoja človeških virov
OPN	Občinski prostorski načrt
OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt (za urejanje romskih naselij)
OŠPP	Osnovna šola s prilagojenim programom
PUM	Projektno učenje za mlajše odrasle
ROMIC	Romski informacijski center
RS	Republika Slovenija
SFRJ	Socialistična federativna republika Jugoslavija
UPB	Uradno prečiščeno besedilo
UŽU	Usposabljanje za življenjsko uspešnost
Varuh ČP	Varuh človekovih pravic
ZKP-K	Novela Zakona o kazenskem postopku
ZRomS-1	Zakon o romski skupnosti v Republiki Sloveniji
ZRSŠ	Zavod RS za šolstvo
ZRSZ	Zavod RS za zaposlovanje
ZUSDDD-B	Zakon o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji

Pojasnila Vlade RS o doseženem napredku

1. Odbor CERD je v sklepnih ugotovitvah izrazil posebno zaskrbljenost glede dveh vprašanj: diskriminacije Romov na področju bivanjskih razmer in ureditve statusa oseb, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva in je zaprosil državo za odgovor in pojasnila v roku enega leta. Vlada Republike Slovenije je v januarju 2013 pripravila odgovor na zaprosilo Odbora Združenih narodov za odpravo rasne diskriminacije, da poroča o uresničevanju priporočil, ki jih je podal v zvezi z diskriminacijo Romov na področju bivanjskih razmer in z ureditvijo statusa oseb, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva.
2. Republika Slovenija je v pisnem sporočilu iz januarja 2013, med drugim, že pojasnila izhodišča politike glede obeh področij. Poudarila je, da se vladni in občinski organi prizadevajo, da bi s pozitivnimi ukrepi spodbudili ureditev in izboljšanje življenjskih razmer Romov, ter izboljšali njihovo vključevanje in ohranjanje njihove kulture in jezika.
3. Vlada Republike Slovenije je prav z namenom izboljšanja položaja romske skupnosti v Sloveniji v marcu 2010 sprejela Nacionalni program ukrepov za Rome za obdobje 2010-2015, katerega namen in cilji so izboljšanje življenjskih pogojev pripadnikov romske skupnosti v Republiki Sloveniji, ter njihova kakovostna, hitrejša in lažja integracija v družbo ob hkratni ohranitvi njihovih jezikovnih in kulturnih posebnosti, skladno z izraženimi potrebami Romov samih.
4. V zvezi z ureditvijo statusa oseb, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva je Republika Slovenija, med drugim, pojasnila da je bil za ureditev statusa oseb, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, v letu 2010 sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji. V letu 2013 pa je Državni zbor RS sprejel zakon z namenom dokončne ureditve pravnega položaja in sprejema zadostnih ukrepov za ureditev povračila škode izbrisanim.
5. V času od zagovora poročila RS v avgustu 2010 v Sloveniji potekajo številne dejavnosti, ki so namenjene ozaveščanju javnosti o pomenu odprave rasne diskriminacije, ter evalvacije opravljenih projektov na tem področju. Sprejete so bile smernice za usklajeno delovanje glede pregona in kaznovanja storilcev kaznivih dejanj

izzivanja rasne nestrpnosti. Pristop je v skladu s splošnim priporočilom Odbora CERD št. 35 iz septembra 2013 o boju proti rasističnemu sovražnemu govoru in z drugimi sprejetimi mednarodnimi instrumenti. Poleg tega so bili sprejeti ukrepi in vzpostavljeni mehanizmi za izboljšanje medkulturnih kompetenc strokovnih delavcev v javnih službah.

6. V zadnjih letih potekajo posebni projekti za izboljšanje pogojev za udejanjanje načela kulturne in etnične raznolikosti, z namenom usposobiti kadre v javni infrastrukturi, ki bodo imeli dovolj specifičnega znanja, sposobnosti in občutljivosti za delo na tem posebno občutljivem področju.
7. Izziv za razvoj na področju varovanja kulturnih pravic kot človekovih pravic, zlasti manjšin in ranljivih skupin, je vzpostavitev pogojev za širšo družbeno integracijo in de marginalizacijo v funkciji kakovosti in bogatosti kulturnega življenja za vse, ki živijo na območju Slovenije. V skladu s Splošnim Priporočilom odbora CERD št. 34 iz oktobra 2011 o rasni diskriminaciji zoper priseljence afriškega porekla, želimo poudariti da RS že vrsto let podpira dejavnosti, ki jih izvaja Inštitut za afriške študije (Ljubljana), ki je postal raziskovalno in izobraževalno središče za informacije in raziskave o afriški zgodovini in kulturi. Skupaj z drugimi nevladnimi organizacijami Inštitut izvaja projekte za spoznavanje kulture afriške celine, za spodbujanje kulturne raznolikosti in odpravo rasne diskriminacije, ter nudi pomoč priseljencem afriškega porekla, ki so prosilci za azil v Sloveniji. Projekte izvajajo ob podpori Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstva za kulturo ter Ministrstva za notranje zadeve.

Točka 7. Podatki o etnični sestavi prebivalstva

Odbor priporoča, da v skladu z 10. in 12. odstavkom navodil za poročanje, ki jih je odbor sprejel na 71. zasedanju (CERD/C/2007/1) za dokumente, namenjene Odboru za odpravo rasne diskriminacije, država članica zagotovi informacije o rabi maternih jezikov kot kazalnikov etničnih razlik ter informacije, ki jih je pridobila s ciljno usmerjenimi družbenimi analizami, v katere je vključila prostovoljce, pri tem pa spoštovala njihovo zasebnost in anonimnost; odbor hkrati opozarja na splošno priporočilo št. 8 o samoopredelitvi pripadnikov rasnih in etničnih skupin.

8. Slovenska zakonodaja glede zbiranja podatkov na podlagi etnične pripadnosti določa da je skladno s slovensko ustavo zagotovljeno varstvo osebnih podatkov ter

prepovedana uporaba osebnih podatkov v nasprotju z namenom njihovega zbiranja. Zbiranje, obdelovanje, namen uporabe, nadzor in varstvo tajnosti osebnih podatkov ter pravico do sodnega varstva ob njihovi zlorabi podrobneje določa Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07-UPB1), ki natančno opredeljuje, kdaj in pod katerimi pogoji je dovoljena obdelava osebnih podatkov.

9. V primeru zbiranja podatkov o etnični pripadnosti je potrebno izpostaviti, da omenjeni Zakon v 19. točki 6. člena podatke o rasnem, narodnem ali narodnostnem poreklu opredeljuje kot občutljive osebne podatke, za katere predvideva še posebej strog režim obdelave (13. člen), ki se jih lahko zbira le na podlagi osebne privolitve posameznika in uporablja zgolj v namene, ki so določeni z zakonom. Za zbiranje podatkov glede uporabe materinih jezikov ni zakonske podlage, zato v Sloveniji ministrstva, uradi in javne ustanove ne zbirajo podatkov o rabi materinih jezikov kot kazalcev etnične strukture.
10. V skladu z zakonskimi možnostmi se uveljavlja pristop, da Republika Slovenija ukrepe na področju integracije oseb, ki so pripadniki manjšin z območja nekdanje skupne države ali priseljenci sprejema po predhodnem posvetovanju s predstavniki manjšinskih skupnosti, ki poznajo razmere in lahko ustrezno predstavijo jezikovne in kulturne potrebe svojih skupnosti. Tak pristop pozitivno vpliva na razvojno naravnost njihovih kulturnih projektov in na miroljubno sobivanje v različnosti.
11. Državni zbor RS je v februarju 2011 z dvotretjinsko večino sprejel *Deklaracijo Republike Slovenije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji* (Albanci, Bošnjaki, Črnogorci, Hrvati, Makedonci in Srbi), ki se nanaša na uresničevanje pravic teh skupnosti na področju izobraževanja, kulture in politične participacije.
12. Državni zbor je na seji dne 27. novembra 2013 sprejel *Resolucijo o nacionalnem programu za kulturo 2014-2017*, v kateri poudarja, da je kulturna raznolikost obenem človekova pravica in bogastvo naše družbe. V točki 15 je opredeljena podpora izraženim kulturnim potrebam pripadnikov narodnih skupnosti, ki so opredeljene v Deklaraciji Republike Slovenije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji, ter priseljencev.

13. Ministrstvo za kulturo je doslej s pomočjo finančnih sredstev Evropskega socialnega sklada ustvarjalo pogoje za boljšo integracijo manjšin in krepilo medkulturne kadrovske kompetence v manjšinskih društvih in organizacijah ter tako omogočalo bolj kakovostno prepoznavanje in izražanje kulturnih potreb.
14. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport /MIZŠ sofinancira dopolnilni pouk maternih jezikov in kultur za otroke priseljencev, tako da na podlagi obravnave vloge za sofinanciranje s strani izobraževalnega zavoda zagotavlja pavšalni znesek za učenca/dijaka, ki ta pouk obiskuje. S temi sredstvi se zagotavljajo materialni pogoji za izvajanje učenja (uporaba prostorov, nakup učnih gradiv in pripomočkov, materialni stroški). Stroške učitelja nosi izvorna država, lahko pa tudi starši, društva ipd.
15. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je v avgustu 2013 objavilo Javni razpis za izbor operacije *Izboljšanje usposobljenosti strokovnih delavcev za uspešnejše vključevanje učencev in dijakov priseljencev v vzgojo in izobraževanje* v višini 748.270,00 EUR, z namenom olajšati vključevanje otrok manjšinskih skupnosti in priseljencev v vzgojo in izobraževanje ter okrepiti medkulturne kompetence učiteljev in strokovnih delavcev. Projekt *Razvijamo medkulturnost kot novo obliko sobivanja. Izboljšanje usposobljenosti strokovnih delavcev za uspešnejše vključevanje učencev in dijakov priseljencev v vzgojo in izobraževanje* izvaja ISA institut s konzorcijem šol do 31. 8. 2015.

Točka 8. Prizadevanja v boju proti diskriminaciji Romov

Odbor državo pogodbenico poziva, naj bo bolj prizadevna v boju proti diskriminaciji Romov. Na podlagi splošnega priporočila št. 32 (2009) o pomenu in obsegu posebnih ukrepov iz Mednarodne konvencije o odpravi rasne diskriminacije odbor državi pogodbenici priporoča, da začne zbirati podatke, na podlagi katerih bi po potrebi zagotovila pripravo in izvajanje posebnih ukrepov za Rome na področju izobraževanja, nastanitve, zdravstva in zaposlovanja; izvajanje teh ukrepov je treba spremljati in redno ocenjevati njihovo učinkovitost.

16. Pravna podlaga za urejanje položaja romske skupnosti v Republiki Sloveniji je 65. člen ustave, ki določa, da položaj in posebne pravice romske skupnosti, ki živi v Sloveniji, ureja zakon. Do dosledne izpeljave ustavne določbe je prišlo s sprejetjem Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 33/2007) v letu

2007. Na podlagi ZRomS-1 je Vlada RS leta 2010 sprejela Nacionalni program ukrepov za Rome za obdobje 2010-2015.

17. Ukrepi na področju izboljšanja položaja Romov se sprejemajo na podlagi izraženih potreb romske skupnosti in poznavanja razmer na terenu. Kot prioriteta področja NPU za Rome 2010-2015 so identificirana in opredeljena področja bivalnih razmer, izobraževanja, zaposlovanja in zdravstvenega varstva, ki zahtevajo konkretne kratkoročne in dolgoročne ukrepe za izboljšanje stanja. Vlada RS na podlagi 4. člena ZRomS-1 o uresničevanju ZRomS-1 in NPU za Rome 2010-2015 enkrat na leto poroča Državnemu zboru RS.
18. Republika Slovenija spodbuja in finančno podpira aktivnosti usmerjene v osveščanje javnosti o romski kulturi in jeziku kot tudi tiste namenjene spodbujanju informativne in založniške dejavnosti romske skupnosti. V okviru nacionalnega radija in televizije se redno predvajajo romske oddaje (oddaja *Naše poti – Amare droma* na radiu in oddaja *So vakeres? – Kaj govoriš?* na televiziji). Romski informacijski center ROMIC, ki je pridobil radijsko frekvenco, uspešno deluje že 10 let ob sodelovanju usposobljenih romskih novinarjev.
19. Z razpisi Urada Vlade RS za narodnosti so se za leta 2011, 2012 in 2013 za podporo delovanju romskih zvez in za lokalne radijske oddaje financirale aktivnosti romskih zvez:
 - na področju ohranjanja in krepitev identitete pripadnikov skupnosti,
 - na področju medsebojnega povezovanja in sodelovanja različnih delov skupnosti,
 - na področju osveščanja in boja proti diskriminaciji in nestrpnosti
 - na področju informativne dejavnosti;
 - ter aktivnosti lokalnih radijskih oddaj z namenom spodbujanja priprave in predvajanja romskih oddaj v smeri:
 - uravnoveženega prikazovanja romske tematike iz različnih zornih kotov (z vidika Romov, večinskega prebivalstva, državnih organizacij, države, lokalne skupnosti, mednarodne javnosti, strokovne javnosti);
 - utrjevanja in ohranjanja narodne, jezikovne ter kulturne identitete Romov;
 - vključevanja Romov v pripravo in predvajanje oddaj;
 - vplivanja na večinsko prebivalstvo v smislu (večje) tolerantnosti do Romov in njihovih vrednot ter spodbujanje Romov k spoštovanju vrednot večinskega prebivalstva.

20. V letu 2009 je bila v okviru razpisa Javne agencije za raziskovalno dejavnost med prednostne naloge uvrščena raziskava *Analiza stanja in rabe zdravstvenih storitev romske populacije*, s poudarkom na zdravstvenem varstvu žensk in otrok. Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota že od leta 2006 uspešno izvaja program zmanjševanja neenakosti v zdravju med Romi v Prekmurju.
21. Ministrstvo za zdravje je v sodelovanju z Zavodom za zdravstveno varstvo Murska Sobota, Zvezo Romov Slovenije in Svetom romske skupnosti Republike Slovenije leta 2008 organiziralo Prvo nacionalno konferenco *Zmanjševanje neenakosti v zdravju romske populacije*. Na treh delavnicah so udeleženci razpravljali o zdravstvenih potrebah romske skupnosti, uporabi preventivnih storitev ter vlogi medijev pri zmanjševanju neenakosti v zdravju.
22. Druga nacionalna konferenca leta 2009 je bila organizirana na Dolenjskem. Posvečena je bila neenakostim v zdravju romskih žensk, ki so dodatno obremenjene in zdravstveno ogrožene zaradi položaja v družini, nizke izobrazbe, pogoste brezposelnosti, revščine, socialne izključenosti, nezdravega načina življenja in drugih dejavnikov. Teme, ki so jih predstavili strokovnjaki, so bile: zgodovinski pregled položaja romskih žensk, rezultati raziskave o življenjskem slogu in uporabi zdravstvenih storitev romskih žensk in otrok ter nacionalni preventivni programi, namenjeni ženskam.
23. Tretja nacionalna konferenca je bila organizirana leta 2010 v Kočevju v sodelovanju med Ministrstvom za zdravje RS, Zavodom za zdravstveno varstvo Murska Sobota, Zvezo Romov Slovenije, Svetom romske skupnosti Republike Slovenije, Občino Kočevje, Urdom Vlade RS za narodnosti, Zavodom za zdravstveno varstvo Novo mesto in Zavodom za zdravstveno varstvo Ljubljana. Namenjena je bila zmanjševanju neenakosti v zdravju romske populacije in predstavitvi aktualne problematike ter možnih rešitev na področju zdravja romskih otrok.

Točka 9. Dostop Romov do kakovostne izobrazbe na vseh stopnjah

Na podlagi splošnega priporočila št. 27 (2000) o diskriminaciji Romov odbor državi pogodbenici priporoča, da popolnoma odpravi segregacijo romskih otrok v šolstvu in tem otrokom zagotovi enake možnosti dostopa do kakovostne izobrazbe na vseh stopnjah. Priporoča tudi, da država pogodbenica zagotovi dejansko izvajanje

vseh ukrepov, ki jih predvideva Strategija vzgoje in izobraževanja Romov v Republiki Sloveniji, ter pri tem jasno določi roke, finančne vire, odgovornosti, cilje in nadzorne mehanizme.

24. Strategija vzgoje in izobraževanja Romov iz leta 2004 je bila pripravljena v sodelovanju z Zvezo Romov Slovenije. V letu 2011 je bila dopolnjena s predlogom rešitev in ukrepov, ki bi omogočili še uspešnejše vključevanje otrok pripadnikov romske narodne skupnosti v sistem vzgoje in izobraževanja, od vrtcev do univerzitetnega in podiplomskega izobraževanja. Poleg oblik izobraževanja formalnega sistema se spodbujajo še oblike neformalnega izobraževanja, delo nevladnih organizacij itd. Eden izmed glavnih ciljev strategije je zgodnje vključevanje Romov v vzgojno-izobraževalni sistem.
25. Iz Evropskega socialnega sklada (ESS) je nastal javni razpis *Uspešno vključevanje Romov v vzgojo in izobraževanje* leta 2008. Namen razpisa je bil razviti mehanizme, ki bi pripomogli k učinkovitejšemu vključevanju Romov v vrtce in osnovno šolo, ter pripomoči k poznavanju romske kulture, zgodovine in identitete. Edini izbrani projekt je koordinirala Zveza Romov Slovenije, izvajati se je začel 30. maja 2008 in je trajal do 31. avgusta 2011.
26. Osnovni cilj projekta je bila uvedba romskega pomočnika. V ta namen so bili vzpostavljeni šolski projektni timi, v katere so bili poleg vodilnih in/ali strokovnih delavcev vključeni tudi romski pomočniki. Organizirano je bilo usposabljanje za trideset romskih pomočnikov, ki so ob koncu projekta pridobili nacionalno poklicno kvalifikacijo.
27. Rezultati njihovega dela so vidni v boljših odnosih med otroki in učitelji, starši in šolo. Učenci (vključenih jih je bilo več kot tisoč) so rednejše obiskovali pouk in bili uspešnejši v šoli. Nastala so gradiva na temo romskega jezika, zgodovine in kulture. Izvajalo se je izobraževanje za romske starše. Projekt je bil odmeven tudi v širšem evropskem prostoru, saj je prejel posebno omembo na tekmovanju za nagrade *2010 RegioStars Awards*, ki jih podeljuje Evropska komisija.
28. Leta 2010 je bil izpeljan drugi razpis ESS *Dvig socialnega in kulturnega kapitala v okoljih, kjer živijo predstavniki romske skupnosti*. Izbrani projekt je izvajal konzorcij sedmih partnerjev z vodilnim Inštitutom za narodnostna vprašanja, ki je s

svojimi aktivnostmi začel 1. junija 2010 in jih zaključil avgusta 2013. Pogodbena vrednost je 3.562.000 EUR.

29. Cilji projekta so med drugim:

- razvoj inovativnih in ustvarjalnih oblik vzgojno-izobraževalnega dela v romski skupnosti s posebnim poudarkom na predšolski vzgoji;
- organizacija učne pomoči romskim učencem in dijakom s ciljem dviga kakovosti učenja in učnega uspeha, razumevanja, spodbujanja motivacije in aktivnega samostojnega učenja;
- razvoj in izvajanje različnih oblik obšolskih aktivnosti za romske otroke, mladino in starše v romski skupnosti;
- izobraževanja in usposabljanja učiteljev, socialnih in drugih strokovnih delavcev ter strokovnih delavcev v nevladnih organizacijah za delo z romskimi otroki in mladostniki.

30. Eden izmed inovativnih elementov projekta je bila vzpostavitev t. i. romskih izobraževalnih inkubatorjev, ki jih lahko opredelimo kot celovit program z najrazličnejšimi oblikami dela z romskimi otroki, mladino in njihovimi starši v njihovih okoljih, tj. v romskih naseljih.

31. V projekt je bilo vključenih več kot trideset vrtcev in šol. V učno pomoč so bili vključeni romski predšolski otroci, učenci in dijaki, izvajale so se druge oblike vzgojno-izobraževalnega dela ter predšolske in obšolske dejavnosti; izvajale so se različne oblike profesionalnega usposabljanja strokovnih delavcev vzgojno-izobraževalnih zavodov za delo z romskimi otroci.

32. Eden od partnerjev v projektu je bil Romski akademski klub, ki vključuje mlade romske izobražence in študente, ki so v okviru projekta med drugim izvajali učno pomoč za romske učence in organizirali tematske delavnice v romskih naseljih.

33. V sklopu tega projekta je nastal tudi *Tematski atlas romske poselitve v Sloveniji*, ki prinaša:

- prostorsko analizo in tematsko kartiranje romske poselitve;
- izdelavo detajlne prostorske dokumentacije naselij z romskih prebivalstvom ter analizo nepremičnin, infrastrukture in topografije naselij z romskim prebivalstvom;
- prostorsko analizo in dostopnost lokacij obstoječih vzgojno-izobraževalnih, kulturnih, športnih in drugih projektov.

34. Projekt, ki je bil izbran na razpisu ESS *Uspešno vključevanje Romov v vzgojo in izobraževanje II* julija 2011, gradi na že doseženih rezultatih končanega projekta

Zveze Romov Slovenije, omenjenega projekta Inštituta za narodnostna vprašanja, ter rešitvah Strategije in njenega dopolnila iz leta 2011. Projekt bo trajal od 1. septembra 2011 do 31. avgusta 2014, vodi ga Ljudska univerza Kočevje. S tem projektom želimo nadgraditi in dvigniti kakovost dela romskih pomočnikov.

35. Center šolskih in obšolskih dejavnosti bo do konca avgusta 2015 izvajal projekt Skupaj do znanja – Uresničevanje ciljev strategije vzgoje in izobraževanja Romov v RS. V projektu se bo razvijalo in nadgradilo inovativne in alternativne oblike vzgojno-izobraževalnega dela za uspešnejše vključevanje otrok in učencev Romov v sistem vzgoje in izobraževanja. Cilj je zagotoviti sinergijske učinke dosedanjih projektov (romski izobraževalni inkubatorji, romski pomočniki) in vključiti celotno skupnost v izvajanje aktivnosti. Pri tem je poseben poudarek izobraževanju otrok in staršev s poudarkom na razvoju družinske pismenosti, izvajanju različnih oblik učne pomoči za romske učence ter spodbujanje aktivnosti in programov za sodelovanje med strokovnimi delavci, romskimi starši in otroki ter njihovo sodelovanje z neromsko populacijo ter profesionalnemu razvoju strokovnih delavcev. Še nadalje bo MIZŠ financiralo model vključevanja romskih otrok v vrtec.
36. V okviru izbirnega predmeta »romska kultura« učenci pridobivajo znanja o romski zgodovini, o romski kulturi kot načinu življenja in o romski kulturni ustvarjalnosti v preteklosti in danes. Učenci hkrati razvijajo sposobnost za razumevanje načinov življenja različnih narodnih/etničnih skupin, ki sobivajo na istem prostoru. Pri tem je pomembno tudi izobraževanje učiteljev, ki poteka v okviru mrež učiteljev na Zavodu RS za šolstvo, ter v okviru projektov ESS.
37. Država posebej obravnava in šolam priznava ugodnosti za vzgojo in izobraževanje romskih učencev. Za individualno ali skupinsko delo z romskimi učenci MIZŠ namenja dodatna finančna sredstva, postavljeni so bili ugodnejši normativi za oddelke z Romi, posebej se financirajo stroški za prehrano, učbenike, ekskurzije ipd. Kontinuirano se financirajo razvojno-raziskovalne naloge, povezane s problematiko uspešnejšega vključevanja učencev Romov, priprave učnih pripomočkov ter učbenikov za standardizacijo romskega jezika kot podlage za poučevanje romskega jezika in kulture.
38. V šolah se izvaja tudi učna pomoč, ki jo nudijo usposobljeni inštruktorji, in sicer tako na šoli kot v naselju. V primerih, ko v romskih naseljih ni ustreznega prostora, se učna pomoč izvaja s pomočjo mobilnih centrov učne pomoči (inkubatorji).

39. V slovenskih vzgojno-izobraževalnih zavodih ni segregacije romskih otrok. Uporabljajo se zakonsko predpisane oblike individualizacije pouka, notranje in fleksibilne diferenciacije in nivojskega pouka za vse učence. Posebno pozornosti se posveča posebnim didaktičnim strategijam, še posebej vprašanju individualizacije in diferenciacije na osnovi načrtnih opazovanj in nenehne evalvacije napredka vsakega posameznika.
40. Romski otroci se udeležujejo rednega pouka v vzgojno-izobraževalnih zavodih z izjemo tistih romskih otrok, ki imajo posebne potrebe. Odločitev o tem, ali je (katerikoli otrok) otrok s posebnimi potrebami, sprejme komisija za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.
41. Zavod RS za zaposlovanje (v nadaljevanju: ZRSZ) v evidenci brezposelnih oseb pripadnikov Romske skupnosti ne vodi posebej. Zavod v evidenci brezposelnih oseb lahko beleži le tiste Rome, ki se v postopku izdelave zaposlitvenega načrta, ali v katerem koli postopku obravnave na ZRSZ sami opredelijo za Rome.
42. Kljub zaostrenim razmeram na trgu dela se število brezposelnih Romov, prijavljenih v evidenci na Zavodu, bistveno ne povečuje. V Sloveniji je porast v številu brezposelnih predvsem posledica gospodarske krize. Gibanje števila brezposelnih Romov je razvidno iz spodnje tabele:

Število brezposelnih Romov v letih 2010-2013

Leto	2010	2011	2012	2013
Število	2.283	2.328	2.313	2.475

Vir: ZRSZ

43. Ponovna aktivacija Romov vpliva na njihove možnosti za ponovni vstop na trg dela. Število odjavljenih Romov iz evidence brezposelnih ZRSZ zaradi zaposlitve je bilo v letu 2010: 264; v letu 2011: 245; v letu 2012: 283 in v letu 2013: 279.
44. Z namenom znižanja števila brezposelnih Romov ter povečanja njihove zaposljivosti se Romi vključujejo v vse ukrepe aktivne politike zaposlovanja (APZ), ki so namenjeni usposabljanju in izobraževanju, spodbudam za zaposlovanje, kreiranju delovnih mest ter spodbujanju samozaposlovanja. Na podlagi sprememb zakonodaje s področja trga dela se lahko brezposelni Romi, od leta 2012 dalje, vključujejo tudi v delavnice v okviru Storitvev za trg dela, ki jih izvajajo koncesionarji, ki so bili izbrani

na podlagi javnega razpisa za opravljanje storitve vseživljenjske karijerne orientacije (glej prilogo I).

45. Namen izvajanja teh delavnic je pridobivanje veščin za spoznavanje posameznikovih interesov in kompetenc, možnosti v okolju, učenje ter odločanje in uresničevanje zaposlitvenih in kariernih ciljev. Pomembnost vključitve v navedene delavnice se izraža v podpori za hitrejši prehod med brezposelnostjo in zaposlitvijo, kar prispeva k manjši socialni izključenosti Romov. Romi pa lahko koristijo tudi storitve Centrov za informiranje in poklicno svetovanje (CIPS), ki so namenjene podpori osebam pri načrtovanju izobraževalne ali zaposlitvene kariere.
46. MDDSZ je tudi v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013 (v nadaljevanju OP RČV), ki predstavlja podlago za črpanje sredstev ESS, predvidelo financiranje projektov namenjenim Romom. Projekti so usmerjeni k realizaciji splošnega cilja 4. razvojne prioritete: tj. uveljavljanju koncepta enakih možnosti na trgu dela in večje socialne vključenosti ranljivih skupin kamor spadajo tudi Romi.
47. Ministrstvo tako v obdobju 2007 - 2013 v okviru OP RČV izvaja javne razpise za spodbujanje razvoja socialnega podjetništva. Predmet obeh javnih razpisov za spodbujanje razvoja socialnega podjetništva, ki ju je MDDSZ objavilo poleti 2009 in spomladi 2012, je spodbujanje dostopa do usposabljanja in zaposlovanja ranljivih skupin na trgu dela (med katere spadajo tudi Romi) z razvojem socialnega podjetništva.
48. Sofinancirani so bili projekti, ki so trajali 24 do 36 mesecev in so razvijali tržne dejavnosti (prodaja blaga ali storitev) ter ustvarjali delovna mesta za ranljive ciljne skupine. Javni razpis je bil namenjen sofinanciranju naslednjih projektnih aktivnosti:
- razvoju novih ali širitev obstoječih tržnih dejavnosti;
 - usposabljanju oseb iz ranljive ciljne skupine za vključitev v dejavnost;
 - ustvarjanju novih delovnih mest za zaposlitev oseb iz ranljive ciljne skupine in njihova zaposlitev za obdobje najmanj enega leta.
49. Na javnem razpisu leta 2009 sta bila izbrana dva projekta v skupni višini skoraj 400.000 EUR, ki sta med pripadnike ranljivih ciljnih skupin vključila tudi pripadnike romske skupnosti, v letu 2012 pa so bili izbrani trije projekti, v skupni višini skoraj 900.000 EUR (glej prilogo V).

Primer dobre prakse

50. Kot primer dobre prakse v okviru javnih del lahko izpostavimo program javnih del z nazivom *Pomoč Romom pri socializaciji*. Vsebine tega programa javnih del se izvajajo kot: pomoč pri vzgoji in učenju, izvajanje prostočasnih aktivnosti v romskih naseljih, odpravljanje jezikovnih težav, pomoč pri vzpostavljanju dialoga, vključevanje odraslih v izobraževalne programe, povezovanje z okoljem, pomoč pri urejanju bivanjskih in infrastrukturnih razmer v naseljih, spremljanje Romov pri dostopu do uradnih institucij, integracija v lokalno okolje, spodbujanje mladostnikov pri ponovnem vključevanju v izobraževalne programe, spodbujanje k bolj zdravemu načinu življenja, ipd.
51. Izvajalci programov javnih del z nazivom *Pomoč Romom pri socializaciji* so osnovne šole, vrtci, centri za socialno delo, društva, knjižnice, andragoški centri ter centri za izobraževanje in občine.
52. Rezultati izvajanje programa javnih del z nazivom »Pomoč Romom pri socializaciji« v obdobju 2011 do 2013:

Leto	Št. programov javnih del z nazivom »Pomoč Romom pri socializaciji«	Št. udeležencev javnih del	Obseg sredstev v EUR
2011	34	79	862.604,00
2012	44	88	825.169,00
2013	49	108	813.145,00

53. Prav tako pa bi, kljub dejstvu, da se projekt še ni zaključil, lahko kot primer dobre prakse izpostavili tudi projekt *Romano kher - romska hiša*, predvsem zaradi modela *Romskega zaposlitvenega agenta*, ki se izvaja v okviru *Javnega razpisa za spodbujanje enakih možnosti in socialne vključenosti na trg dela*, ki je financiran iz ESS.
54. V letu 2012 je bilo v model *Romskega zaposlitvenega agenta* vključenih 14 Romov (9 žensk in 5 moških), od tega se je 7 Romov na koncu zaposlilo, preostalih 6

pa si je bistveno povečalo zaposlitvene možnosti. Tudi v prvi polovici leta 2013 se je v aktivnosti modela vključilo 14 Romov, ena oseba se je po končanju zaposlila.

Točka 10. Bivalne razmere Romov

Na podlagi splošnega priporočila št. 27 (2000) odbor državi pogodbenici priporoča, naj na lokalni ravni učinkovito izvaja zakone, politike in projekte – zlasti v okviru Nacionalnega programa ukrepov za Rome za obdobje 2010–2015, ki nediskriminatorno zagotavlja pravico do nastanitve, vključno s socialnimi stanovanji, ter spremlja njihovo izvajanje. Odbor državi pogodbenici ponovno priporoča, naj si bolj prizadeva izboljšati bivalne razmere Romov, saj so pomembne za njihovo uživanje drugih pravic po konvenciji. Prav tako priporoča, naj bo država pogodbenica bolj prizadevna pri vključevanju romskih skupnosti in združenj kot partnerjev ter drugih oseb v projekte gradnje, popravil in vzdrževanja bivališč. Nadalje priporoča, naj država pogodbenica Romov ne nastani na izolirana območja izven naselij, brez zdravstvene nege in osnovne infrastrukture.

55. Reševanje prostorske problematike in urejanje bivalnih razmer Romov je proces, ki lahko uspešno poteka le ob partnerstvu občin, Romov in državnih institucij, v katerem mora vsak od akterjev izpolniti obveznosti iz svojih pristojnosti. Komisija Vlade RS za zaščito romske skupnosti je izdelani koncept reševanja prostorske problematike romskih naselij potrdila v novembru 2011.
56. Neprofitna najemna stanovanja oddaja občina na podlagi javnega razpisa (razen, če gre za nadomestna stanovanja zaradi rušenja, prenove ali elementarnih nesreč), skladno s 87. členom stanovanjskega zakona in pravilnikom o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem. V razpisu pa lahko občina določi kategorijo prosilcev, ki ima na določenem razpisu prednost.
57. Republika Slovenija Romov ne naseljuje na izolirana območja izven naselij, brez zdravstvene nege in osnovne infrastrukture. Nekateri Romi v Sloveniji sicer res živijo na izoliranih območjih ali bolje rečeno na obrobju naseljenih območij, kar pa je posledica procesa zgodovinskega naseljevanja Romov v Sloveniji. V državi obstaja nekaj nad 100 naselbin s pretežno romskim prebivalstvom.
58. Romska naselja so v večini primerov postavljena na zemljiščih, ki so namenjena kmetijstvu, ali pa se nahajajo na ogroženih ali zavarovanih območjih.

Objekti v romskih naseljih so praviloma nelegalni, zgrajeni na tujih zemljiščih in niso priključeni na gospodarsko javno infrastrukturo. Predvsem zaradi zgodovinske poselitve Romov v posameznih romskih naseljih praviloma bivanjske problematike Romov ni možno reševati z njihovo naselitvijo v socialna stanovanja. V letu 2012 je Varuh ČP RS pripravil posebno poročilo o bivanjskih razmerah Romov¹, ki ga je Državni zbor RS obravnaval septembra 2012.

59. Strokovna skupina za reševanje prostorske problematike romskih naselij, ki je delovala pri ministrstvu, pristojnem za prostor je pripravila dva elaborata:
- elaborat Prostorski problemi romskih naselij v Sloveniji, ki je osnova za konkretne programe in projekte urejanja romskih naselij, saj poleg analitičnega dela obsega tudi delovne scenarije razvoja romskih naselij,
 - dopolnitev analize stanja romskih naselij iz leta 2007 po aktivnem ukrepanju ministrstev in drugih vladnih služb v preteklih letih (november 2010).
60. Glede na trenutno pravno ureditev in veljavno zakonodajo v Republiki Sloveniji je urejanje prostora v izključni pristojnosti občin. Občine morajo namreč kot predpogoj za legalizacijo romskih naselij ta naselja najprej umestiti v Občinske prostorske načrte. Do danes je od 20 občin, ki imajo romskega svetnika, OPN sprejelo 7 občin, v fazi predloga (tik pred sprejetjem) OPN je 5 občin, preostalih 8 občin pa je v fazi priprave osnutka OPN. Vse občine so v okviru priprave OPN pristopile tudi k urejanju naselij, v katerih živijo Romi.
61. Državni resorji sicer s svojimi finančnimi spodbudami v okviru javnih razpisov skrbijo za urejanje osnovne infrastrukture znotraj romskih naselij ter za sofinanciranje občin pri izdelavi strokovnih podlag v postopkih priprave občinskih podrobnih prostorskih načrtov - OPPN za urejanje romskih naselij.
62. V obdobju 2007-2012 je Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko izvedla tri javne razpise za sofinanciranje projektov osnovne komunalne infrastrukture v romskih naseljih. V javnem razpisu v letu 2007 so bili sofinancirani projekti za leto 2007, 2008 in 2009 v višini 2.725.302,50 EUR; v javnem razpisu v letu 2008 so bili sofinancirani projekti za leto 2008, 2009 in 2010 v višini

¹http://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/posebna_porocila/POSEBNO_POROCILO_ROMI_-_maj_2012_-_za_splet.pdf

1.478.847,33 evrov; v javnem razpisu leta 2012 pa so bili sofinancirani projekti samo za leto 2012. V letu 2011 ni bilo dodeljenih nobenih sredstev za ta namen.

63. V letu 2012 je bilo tako sofinanciranih 18 projektov 16 občinam. V okviru tega je bilo sofinancirano: urejanje kanalizacije v 8 naseljih, odkup zemljišč v 3 naseljih, napeljava vodovoda v 6 naseljih, cestno omrežje v 9 naseljih, ter električno omrežje oziroma javna razsvetljava v 2 naseljih.
64. Za navedene namene je bilo občinam na razpolago 2.598.900,65 EUR, od tega so občine uspele črpati 2.441.316,13 EUR.
65. V marcu 2013 je bil izveden javni razpis za sofinanciranje projektov osnovne komunalne infrastrukture v romskih naseljih v višini 3 mio EUR. Nameni financiranja so bili naslednji: vodovodni sistem, kar vključuje zajetja in cevovode do priključka uporabnika v romskih naseljih; kanalizacijsko omrežje, kadar je le-to potrebno zaradi zaščite vodnih virov ali drugih ekoloških zahtev v romskih naseljih; elektrifikacija strnjjenih romskih naselij; novogradnje ali rekonstrukcije lokalnih cest in poti v romskih naseljih; odkup zemljišč za ureditev in zaokrožitev romskih naselij.
66. V letu 2013 je bilo sofinanciranih 18 projektov 11 občinam: izgradnja kanalizacije v 10 naseljih, odkup zemljišč v 1 naselju, izgradnja vodovoda v 7 naseljih, ter izgradnja cestnega omrežja v 8 naseljih. Za tovrsten razpis so v proračunu za leto 2015 ponovno planirana sredstva v višini 3 mio EUR.
67. Problematika na področju bivanjskih razmer romske skupnosti se tako rešuje sistematično in dolgoročno.

Točka 11. Boj proti predsodkom do pripadnikov etničnih manjšin in izboljšanje odnosov med javnostjo in manjšinskimi skupnostmi

Odbor državi pogodbenici priporoča, da se še naprej bori proti predsodkom do pripadnikov etničnih manjšin in izboljša odnose med javnostjo in manjšinskimi skupnostmi. Prav tako priporoča, da država pogodbenica zagotovi učinkovito preiskavo in pregon vseh primerov političnega govora, naperjenega proti manjšinam, ki niso skladni s konvencijo.

68. Na področjih boja proti predsodkom do pripadnikov etničnih manjšin in izboljšanja odnosov med javnostjo in manjšinskimi skupnostmi se izvajajo številne

dejavnosti. V vzgojno-izobraževalnih zavodih po Sloveniji se na temo medkulturnega dialoga izvajajo mnogi projekti za izboljšanje odnosov z manjšinskimi skupnostmi.

69. S sprejemom NPU za Rome 2010-2015 so njegov sestavni del postale tudi aktivnosti osveščanja javnosti o romski kulturi in boj proti diskriminaciji Romov. Temu ustrezno sledijo trije konkretni ukrepi: (1) aktivnosti, usmerjene v preprečevanje diskriminacije in v odpravljanje predsodkov in stereotipov do Romov; (2) izobraževanje predstavnikov romske skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti (romskih svetnikov), v društvih in drugih organizacijah (romskih aktivistov); (3) izobraževanje javnih uslužbencev v javni upravi in pravosodnih organih, ki se pri svojem delu srečujejo s pripadniki romske skupnosti. Nosilec ukrepov (1) in (3) je Urad Vlade RS za narodnosti v sodelovanju z romsko skupnostjo, ukrepa (2) pa organizacije romske skupnosti.

70. Tako je na primer kampanja osveščanja javnosti v okviru skupnega programa Sveta Evrope in Evropske komisije, ki se osredotoča na odpravljanje predsodkov in stereotipov do Romov, *Dosta! Osvobodimo se predsodkov, spoznajmo Rome! (Dosta! Go beyond prejudice, discover the Roma)*, najintenzivneje potekala konec leta 2008 in v letih 2009 in 2010². Zaradi gospodarske krize in rebalansa državnega proračuna se je v letu 2011 število ozaveščevalnih aktivnosti zmanjšalo, kljub temu pa se je nadaljevalo razdeljevanje gradiv kampanje: letakov, zgoščenk (*Glasba onkraj predsodkov – romske variacije evropske himne*), DVD-jev s posnetkom filma *Sanje črno bele mavrice* idr.

71. Slovenska Policija že vrsto let izvaja usposabljanje policistov za delo v multikulturni skupnosti po verificiranem programu *Zavedanje stereotipov, obvladovanje predsodkov ter preprečevanje diskriminacije v multikulturni skupnosti*, kjer je posebna pozornost namenjena delu s pripadniki romske skupnosti. Nadgradnja

²Od uradnega začetka kampanje konec leta 2008 so se v njenem okviru odvijale številne aktivnosti, in sicer: prisotnost kampanje v medijih, obveščanje medijev o kampanji, udeležba kampanje na posameznih pomembnih dogodkih (Svetovni dan Romov, Festival romske kulture Romano čhon / Romski mesec, Dan za prostovoljstvo, Kulturni bazar, PUMstival, Teden kultur v Novem mestu), snemanje mladinskega dokumentarnega filma *Sanje črno bele mavrice* in njegova premiera v Slovenskem etnografskem muzeju (22. 4. 2010); sodelovanje z Društvom zaveznikov mehkega pristanka iz Krškega pri izvedbi ustvarjalnih delavnic za otroke in mladino v romskih naseljih v občini Krško; poletni tabor v Grosupljem, namenjen srečevanju romskih in neromskih otrok; srečanje otrok iz Bele Krajine in Prekmurja na Pušči v Murski Soboti – predstavitev romske kulture in društva; poletni tabor v Metliki (predstavitev dejavnosti otroškega kluba Veselo srce v sodelovanju s kampanjo Dosta!), itd.

osnovnega usposabljanja je učenje osnov jezika in kulture, v tem primeru jezika dveh romskih dialektov.

72. V okviru programa se izvajajo tudi delavnice preventivne vsebine s ciljem seznanjanje skupnosti z pozitivno zakonodajo. Z NPU za Rome 2010-2015 se je dobra praksa Policije prenesla tudi na ostale javne uslužbence, ki se pri svojem delu srečujejo s pripadniki romske skupnosti, tako se je v letih 2010-2013 izvedlo vrsto usposabljanj za delavce v osnovnih šolah, centrih za socialno delo, zavodih za zaposlovanje, v prihodnjih letih pa se načrtuje aktivnosti še razširiti.

Primer dobre prakse MNZ/ projekt SKUPA-J

V letu 2013 so v Policiji začeli izvajati aktivnosti v zvezi s projektom *SKUPA-J*. Projekt je MNZ prijavilo na razpis v letu 2012 za sofinanciranje Evropske komisije v okviru posebnega programa "PROGRESS" (2007-2013), Glavni cilj projekta "SKUPA-J" je osveščanje javnih uslužbencev, Romov in širše javnosti z namenom preseganja ovir in izboljšanju kakovosti sobivanja. Projekt ima tri ključne komponente:

1. nadgradnja in razvoj obstoječih politik za odpravo diskriminacije Romov in promocijo njihove enakosti ter izboljšanje njihovega položaja;
2. pospeševanje širjenja informacij o evropski in nacionalni politiki in zakonodaji s področja nediskriminacije Romov ter približevanje Romom s preseganjem stereotipov in predsodkov javnih uslužbencev in širše javnosti;
3. združitev več identificiranih dobrih praks na področju vključevanja romskih otrok v šole, ozaveščanja in krepitev vloge romskih žensk in izboljšanju kakovosti življenja Romov (poudarek na ženskah, starejših in invalidih).

Gre za enoletni projekt, ki je razdeljen na 2 dela; prvi del je posvečen javnim uslužbencem, ki so v kontaktu z romsko populacijo, drugi del pa je osredotočen na Rome in izvajanje delavnic v romskem naselju.

73. Ob koncu leta 2013 je MNZ skupaj z Evropskim skladom za vključevanje državljanov tretjih držav financiralo medijsko kampanjo osveščanja širše javnosti o migracijah, kot o pozitivnem dejavniku za doseg družbenega napredka in kohezije in o pomembnosti sprejema migracij kot takih v družbi sprejema.

74. Ministrstvo za kulturo že vrsto let podpira dejavnosti, ki promovirajo in kulturo etničnih manjšin in omogočajo predstavitev, sodelovanje in povezovanje etničnih skupnosti s širšo javnostjo, s čimer se pripomore k izboljšanju odnosov med javnostjo in manjšinskimi skupnostmi ter odpravljanju predsodkov. Ministrstvo za kulturo še posebej podpira take dejavnosti, ki se izvajajo v javnih infrastrukturah.

Primer dobre prakse Ministrstva za kulturo

Ministrstvo za kulturo je na osnovi dolgoletnega spremljanja kulturnega ustvarjanja tako posameznikov kot tudi društev pripadnikov posameznih etničnih skupin v letu 2010 dalo pobudo Mestnemu muzeju Ljubljana za izvedbo aktivnosti, ki prikazujejo življenje in delovanje posameznikov in društev posamezne etnične skupnosti. Tako sta se že predstavili arabska in makedonska skupnost, v letu 2014 pa je predvidena predstavitev albanske skupnosti.

75. Komisija Državnega zbora RS za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti je na 8. nujni seji, 13. 2. 2013, obravnavala problematiko v zvezi z nestrpnimi napadi na pripadnike madžarske narodne skupnosti v Sloveniji ter sprejela sklep, da bo opravila javno predstavitev mnenj o prepoznavanju, preprečevanju, ukrepanju ter kaznovanju sovražnega govora in nestrpnosti. Javno predstavitev mnenj je komisija organizirala 15. 3. 2013 v prostorih DZ RS.
76. MNZ je 14. 2. 2013 na temo sovražnega govora organiziralo sestanek, na katerega so bili vabljeni: Varuhinja človekovih pravic, Informacijska pooblaščenka RS, predstavniki Generalne policijske uprave ter Vrhovnega državnega tožilstva.
77. Varuh človekovih pravic v letnem poročilu za leto 2012 omenja pobude in sporočila, ki sta mu jih posredovala poslanec madžarske narodne skupnosti in Madžarska narodna samoupravna skupnost Občine Moravske Toplice. V pobudah so Varuhinjo seznanili s pojavom pisem, naslovljenih na Madžarsko samoupravno narodno skupnosti in nekatere posameznike, v katerih se blati madžarska narodna skupnost in celo zanika njen obstoj.
78. Varuh je soglašal s pobudniki, da takšna pisanja lahko prizadenejo čustva pripadnikov madžarske narodne skupnosti, in izrazil pričakovanje, da bodo pristojni državni organi zadevo raziskali in ukrepali. To se je po informacijah Varuha ČP tudi zgodilo. Varuh se je na to temo tudi javno odzval in opredelil do teh pisanj v dveh

sporočilih za javnost, ki jih je objavil na spletni strani v zvezi s pojavi sovražnega govora.

Primeri dobre prakse/projekti MZZ

Projekt enake možnosti v slovenski diplomaciji

79. Empirični del raziskave je potekal v letih 2008 in 2009. Na podlagi vzorčnih intervjujev je bil v tem času pripravljen vprašalnik, na katerega je odgovorilo 37,3% vseh zaposlenih na MZZ. Vprašalnik je vključeval ocenjevanje problematičnosti različnih dejavnikov diskriminacije v slovenski diplomaciji, med njimi politično pripadnost, spol, starost, nacionalno ali versko pripadnost, osebne zamere in osebno naklonjenost.
80. Trije najbolj problematični dejavniki diskriminacije po mnenju anketirancev so bili politična pripadnost, osebna naklonjenost in osebne razmere; starost kot dejavnik diskriminacije je bil izpostavljen kot tretji najbolj problematičen dejavnik le pri skupini anketirancev, ki so bili stari 60 in več let. Vrstni red teh treh dejavnikov diskriminacije pa se je spreminjal glede na spol, starost, delovno mesto in delovno dobo anketirancev.
81. Med proučevanimi dejavniki je bil kot najmanj problematičen dejavnik izpostavljena nacionalna ali verska pripadnost. Anketiranci tudi spol kot dejavnik diskriminacije niso ocenili kot bistven vpliv na enake možnosti v slovenski diplomaciji. Na podlagi rezultatov empirične raziskave je bila leta 2010 imenovana posebna delovna skupina za enake možnosti, katere namen je bil opredeliti glavne težave na področju enakih možnosti in medosebnih odnosov na ministrstvu ter poiskati primerne rešitve. Skupina je pripravila poročilo s predlogi 50 ukrepov, ki jih je podprl in potrdil takratni minister za zunanje zadeve Samuel Žbogar.

Projekt ozaveščanja o holokavstu

82. V letu 2013 je MZZ v sodelovanju z MIZŠ, ZRSŠ in nekaterimi priznanimi slovenskimi akademiki na tem področju pripravilo in izvedlo projekt ozaveščanja o holokavstu. V prvi fazi je bila opravljena raziskava poznavanja tematike pri devetošolcih, v drugi fazi pa je bila izdana knjižica »Neznane sledi. Judovstvo, antisemitizem in holokavst v slovenski zgodovini«. Knjižica je bila razdeljena vsem

slovenskim osnovnim in srednjim šolam, kot tudi splošnim knjižnicam, na voljo pa je tudi v elektronski obliki na spletnih straneh MZZ in ZRSS.

Primeri dobre prakse/projekti MDDSZ

83. V obdobju od leta 2009 do 2013, je MDDSZ na podlagi vsakoletnega javnega razpisa sofinanciralo 25 programov različnih izvajalcev s področja socialnega varstva (izvajalci programov so Rdeči križ Slovenije, centri za socialno delo, Društvo za samopomoč in spodbujanje ustvarjalnosti Log-um, Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto, Društvo za izobraževanje in povezovanje otrok ali Društvo Mozaik-društvo otrok idr.) v skupni višini preko 213 tisoč EUR.
84. MDDSZ je v okviru aktivnosti Evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti 2010 sofinanciralo tudi projekt Zavoda Radio Študent z naslovom *Romski informacijski center 2010 – podpora Radia Študent pri vzpostavitvi in začetku delovanja*. Projekt je bil izbran na podlagi javnega razpisa za sofinanciranje aktivnosti Evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti 2010 in s sofinanciran v višini 13.980,00 EUR. Tako je bil v Ljubljani odprt Romski informacijski center, v katerem je zaposlen romski informator. Ob tej priložnosti so bile izdane informativne zloženke in druga podporna gradiva, Radio Študent pa je v obdobju april - december 2010 pripravil in predvajal 6 radijskih oddaj o Romih in njihovem vključevanju.

Primer dobre prakse/ Projekt Inštituta za afriške študije

85. Projekt *Upravljanje raznolikosti v podjetjih in javni upravi – Raznolikost – ko vsak bogati* je izvajal Inštitut za afriške študije s partnerji, Agencijo IN in Evropsko mrežo za enakost spolov. Projekt se je zaključil v januarju 2013 z odmevno zaključno konferenco. Namen projekta je bil spodbuditi podjetja in institucije javne uprave k razmišljanju o možnostih za razvijanje in uporabljanje strategij upravljanja z raznolikostjo med samim procesom zaposlovanja in med že zaposlenimi³.
86. V teku projekta so uspešno organizirali več aktivnosti:
- Okrogle mize in posvete v več slovenskih mestih. Na njih so se dotaknili lokalno specifičnih vidikov problematike upravljanja z raznolikostjo.

³ <http://www.africanstudy.org/strategija.html>

- Ustanovili so strokovno koordinacijsko skupino, ki bo spremljala dogajanja na tem področju v Sloveniji in pripravljala priporočila.
- Organizirali so "Teden raznolikosti", na katerem so z različnimi vidiki upravljanja z raznolikostjo opozarjali javnost.

87. V izvedbi projekta so sodelovali: Varuh človekovih pravic, Ministrstvo za pravosodje in javno upravo - Direktorat za javni sektor, Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve - Direktorat za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja, Zavod RS za zaposlovanje, Gospodarska zbornica Slovenije, Univerza na Primorskem, predstavniki lokalne samouprave, nevladne organizacije in prostovoljci.

Točka 12. Položaj pripadnikov manjšin, ki niso izrecno navedeni v ustavi

Odbor državi pogodbenici priporoča, da pripadnikom manjšin, ki niso izrecno navedeni v ustavi, z ukrepi nediskriminatorno omogoči uresničevanje njihovih političnih pravic ter zagotovi, da so vse manjšinske skupine zastopane v parlamentu in voljenih regionalnih organih.

88. V Republiki Sloveniji imajo vse od začetka systemskega pristopa k vključevanju priseljencev, poleg drugih programov pomoči pri vključevanju, osrednji pomen tudi programi medkulturnega dialoga z državljani tretjih držav na različnih področjih vsakdanjega življenja, ki se izvajajo na lokalni ravni. Njihov namen je vzpodbujanje sodelovanja med različnimi kulturami in narodnimi identitetami, vzpodbujanje tolerantnega in spoštljivega odnosa do kulturnih razlik, osveščanje o pomembnosti medkulturnega dialoga, spoznavanje različnih kultur in promocija etnične raznolikosti.

89. Republika Slovenija si s številnimi ukrepi prizadeva ohraniti kulturno raznolikost in olajšati integracijo oseb, ki so pripadniki manjšin z območja nekdanje skupne države ali priseljenci. V okviru sofinanciranih evropskih projektov spodbuja sodelovanje z namenom okrepiti medkulturne kompetence vseh strokovnih delavcev zaposlenih v javnem sektorju.

90. Na podlagi določb Deklaracije Republike Slovenije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (Albanci, Bošnjaki, Črnogorci, Hrvati, Makedonci in Srbi) je bil 17. 10. 2013 ustanovljen Svet Vlade Republike Slovenije za vprašanja narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji kot posvetovalno telo Vlade Republike Slovenije

o zadevah s področja položaja narodnih skupnosti narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji.

91. Predsednik sveta za vprašanja narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji je državni sekretar na Ministrstvu za kulturo. Vsebinske in administrativno tehnične naloge Svetu zagotavlja Ministrstvo za kulturo RS.
92. V novembru 2013 je bila sprejeta *Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014-2017*, ki v točki 15 opredeli podporo izraženim kulturnim potrebam pripadnikov narodnih skupnosti, ki so navedene v Deklaraciji Republike Slovenije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji, ter priseljencev.
93. V letu 2009 je bila na podlagi analiz in številnih posvetov, tudi s pripadniki omenjenih narodnih skupnosti, izvedena izboljšava v smislu pritegnitve Javnega Sklada za Kulturne dejavnosti/JSKD k javni skrbi za projekte društev in zvez različnih manjšinskih skupnosti, ki niso navedene v Ustavi RS, so pa poimensko navedene v Deklaraciji (Albanci, Bošnjaki, Črnogorci, Hrvati, Makedonci in Srbi). JSKD redno financira kulturne projekte za ohranjanje materinega jezika in kulture teh skupnosti.
94. Prek Javnega sklada za financiranje kulturnih dejavnosti se financirajo številni projekti manjšinskih skupnosti na področju ohranjanja in uporabe maternega jezika in kulture (glej prilogo III). Poleg tega pa sklad financira tudi infrastrukturo društev teh manjšinskih skupnosti, ki je nujna za tekoče in stabilno izvajanje dejavnosti (glej prilogo IV).
95. Ministrstvo za notranje zadeve, ki je v Republiki Sloveniji pristojno za usklajevanje ukrepov vključevanja, želi tudi s programi informiranja in osveščanja širše javnosti o pomenu vključevanja v slovensko družbo, ki so namenjeni tako državljanom tretjih držav, kot tudi splošni javnosti, ustvariti odnos med širšo javnostjo in priseljenci, ki temelji na opredelitvi integracije kot dvosmernega procesa, vključevanju in nadgrajevanju proti diskriminacijske politike, spoštovanju temeljnih vrednot EU ter spoštovanju človekovih pravic.
96. Ob tem veliko projektov, ki se jih financira s strani MIZŠ, spodbuja izboljšanje medsebojnega poznavanja in medkulturnega dialoga, pozitivnejšega odnosa, razumevanja in sprejemanja različnosti. Poleg tega tudi učni načrti vsebujejo vsebine

medkulturnega dialoga, najbolj v prenovljenih učnih načrtih za zgodovino, domovinsko in državljansko kulturo ter etiko, sociologijo, družbo itd.

97. V okviru čezmejnih programov evropskega teritorialnega sodelovanja 2007-2013 je v Sloveniji v izvajanju nekaj projektov, katerih aktivnosti so usmerjene v socialno vključenost pripadnikov drugih narodnosti in romske skupnosti, promociji strpnosti, solidarnosti, medkulturnega dialoga itd., nekateri med njimi pa vključujejo tudi aktivnosti, ki specifično vključujejo vidik rabe jezika drugih narodnosti ali romske skupnosti. Projekti so praviloma v 85% sofinancirani iz evropskih sredstev, v manjšem deležu (praviloma 10%) pa so sofinancirani tudi iz državnega proračuna RS.

Točka 13. Pravni status izbrisanih

Odbor državi pogodbenici priporoča, da:

- *dokončno uredi pravni status vseh omenjenih državljanov iz nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki trenutno živijo v Sloveniji;*
 - *jim omogoči celovito uresničevanje njihovih ekonomskih in socialnih pravic, ki vključujejo zdravstvene storitve, socialno varnost, izobraževanje in zaposlitev;*
 - *izpelje kampanjo, s katero bo izbrisane, ki trenutno ne živijo v Sloveniji, seznanila z novimi zakonodajnimi ukrepi in možnostmi, da jih tudi sami izkoristijo;*
 - *vsem, ki jih je izbris prizadel, zagotovi povrnitev škode, vključno z vrnitvijo v prejšnje stanje, zadoščenjem, nadomestilom, rehabilitacijo in zagotovilom o neponovitvi.*
98. Prva faza urejanja statusa izbrisanih je bilo izdajanje dopolnilnih odločb neposredno na podlagi odločbe Ustavnega sodišča, št. U-I-246/02 z dne 3. 4. 2003, vsem, ki so si že uredili status. Z izdajo dopolnilnih odločb se je upravičencem priznalo dovoljenje za stalno prebivanje in uredila prijava stalnega prebivališča vse od izbrisa iz registra stalnega prebivalstva do dejanske pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje.
99. Druga faza je bilo sprejetje Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji, ki ga je Državni zbor sprejel leta 2010 in na podlagi katerega so vsi izbrisani, ki v Republiki Sloveniji še nimajo dovoljenja za stalno prebivanje in

prijavljenega stalnega prebivališča, v treh letih do uveljavitve zakona lahko vložili prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje. Zakon je uredil izdajo dovoljenja za stalno prebivanje in posebne odločbe za nazaj tudi za otroke izbrisanih, ki so se rodili v Republiki Sloveniji po 25. 6. 1991 in v Republiki Sloveniji dejansko živijo od rojstva. Rok za vložitev prošenj za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje in posebne odločbe za nazaj po navedenem zakonu je potekel 24. 7. 2013.

100. Ministrstvo za notranje zadeve je s številnimi aktivnostmi zakon predstavilo vsem zainteresiranim že pred začetkom njegove veljavnosti. Ob uveljavitvi zakona je izdalo tudi posebno brošuro v slovenskem jeziku, ki je vsem zainteresiranim na voljo na vseh upravnih enotah v Sloveniji, na diplomatskih predstavništvih in konzulatih Republike Slovenije v državah naslednicah nekdanje SFRJ, prejele pa so jo tudi nevladne organizacije. V januarju 2012 je Ministrstvo za notranje zadeve brošuro izdalo še v štirih jezikih držav naslednic nekdanje SFRJ. Vsebina brošur in vse pomembne informacije so dostopne tudi na spletnih straneh Ministrstva za notranje zadeve RS (www.infotujci.si). Na Ministrstvu za notranje zadeve je od 20.7.2010 dalje odprta tudi brezplačna telefonska številka, na kateri so dostopne informacije v zvezi z omenjenim zakonom/ ZUSDDD-B.
101. Tretjo fazo predstavlja Zakon o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, ki ga je Državni zbor RS sprejel 21. novembra 2013 in se bo pričel uporabljati 16. junija 2014. Slovenija je s tem zakonom sprejela ukrep za ureditev povračila škode izbrisanim in za implementacijo sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) v zadevi Kurić in drugi proti Sloveniji, izdane 26.6.2012 in 12.3.2013. Tako se v pravnem redu Republike Slovenije sistemsko ureja pravično zadoščenje oziroma povračilo škode, ki je izbrisanim nastala zaradi izbrisa iz registra stalnega prebivalstva in odpravlja kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin.
102. Pri pripravi zakona so bila ključna izhodišča: določiti krog upravičencev in pri tem slediti odločitvi ESČP; uveljavljanje denarne odškodnine kot povračila škode zaradi izbrisa po merilih in po posebnem upravnem postopku, ki bo stranki prijazen, kratek, brez bremen dodatnega dokazovanja; uveljavljanje povračila škode v sodnem postopku, ki ne izključuje morebitnega uveljavljanja povračila škode v posebnem upravnem postopku; druge vrste pravičnega zadoščenja, ki se izražajo tako v materialnopravnih kot drugih ugodnostih za upravičence na različnih področjih.

103. Pri izboru oziroma opredeljevanju drugih oblik pravičnega zadoščenja se poskuša upravičencem omogočiti oziroma olajšati dostop do pravic na različnih področjih, na katere so opozorile tudi nevladne organizacije in žrtve izbrisa. Tako upravičencem poleg pavšalne odškodnine država omogoča osem konkretnih dodatnih ukrepov: 1. plačilo prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, 2. vključitev in prednostno obravnavo v programih socialnega varstva, 3. olajšave pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, 4. olajšan dostop do državne štipendije, 5. enako obravnavanje pri reševanju stanovanjskega vprašanja, 6. dostop do izobraževalnega sistema, 7. vključitev in prednostna obravnava v integracijskih programih, 8. oprostitev plačila dohodnine za izplačano odškodnino.

Točka 14. Pravna sredstva na področju varstva pred rasno diskriminacijo

Odbor državo pogodbenico prosi, da z nacionalno zakonodajo zagotovi ustrezne določbe ter javnost seznaniti z vsemi pravnimi sredstvi na področju rasne diskriminacije. Državo pogodbenico opozarja, da je dejstvo, da se žrtve rasne diskriminacije ne poslužujejo pritožb in pravnih sredstev, lahko le posledica pomanjkanja ustrezne zakonodaje, nezaveščenosti o pravnih sredstev ali nepripravljenosti organov oblasti, da bi rasno diskriminacijo preganjali.

104. Iz priložene sodne prakse je razvidno, da so sodišča že po prej veljavnem Kazenskem zakoniku iz obdobja 1995 do 2008 (Uradni list RS, št. 95/04 – UPB1; KZ) dokaj široko razlagala obe relevantni kaznivi dejanji (zlasti Zbujanje sovraštva, razdora ali nestrpnosti, ki temelji na kršitvi načela enakosti, kadar je bilo storjeno v povezavi z romsko skupnostjo⁴). Tako so sodišča upoštevala, da romska skupnost uživa posebno varstvo na podlagi 65. člena Ustave Republike Slovenije in da se je do sprejetja posebnega zakona o romski skupnosti to posebno varstvo uveljavljalo preko številne področne zakonodaje.
105. Novi Kazenski zakonik (KZ-1), sprejet leta 2008, ki ga omenja Odbor v priporočilu št. 11, je bil vsebinsko nazadnje spremenjen leta 2011 z novelo KZ-1B (Uradni list RS, št. 91/11). V omenjeni noveli je bilo spremenjeno tudi kaznivo dejanje Javnega spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti (297. člen KZ-1). Tako je sedaj

⁴ Vsebina kaznivih dejanj - Kršitev enakopravnosti in Javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti je podrobneje predstavljena v točki 14 in opombi 5 v petem periodičnem poročilu RS.

predvideno kaznovanje odgovornega urednika spletnih strani oziroma tistega, ki ga je nadomeščal, kolikor je dejanje storjeno prek spletnih strani.

106. Po prvotni formulaciji je bilo v KZ-1 namreč predvideno le kaznovanje odgovornega urednika sredstev javnega obveščanja, če je bilo dejanje storjeno preko tovrstnih sredstev. Nadalje je razširjen nabor osebnih okoliščin, na katere se opira »sovraštvo, nasilje ali nestrpnost« (med drugim je izrecno omenjena etnična pripadnost, hkrati pa je izrecno dodano tudi besedilo »katerikoli drugi osebni okoliščini«).
107. Gre torej za bolj natančen povzetek 14. člena Ustave Republike Slovenije, ki ureja enakost pred zakonom in že od leta 1991 izrecno navaja prepoved diskriminacije glede na »katerokoli drugo osebno okoliščino«. Prav tako je na ta način upoštevan Protokol št. 12 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah, katerega je Republika Slovenija ratificirala leta 2010, namreč prepoved diskriminacije iz prvega odstavka 1. člena - »kakšna druga okoliščina«. Bolj jasno je definiran tudi način storitve kaznivega dejanja po prvem odstavku 297. člena KZ-1 (»in je dejanje storjeno na način, ki lahko ogrozi ali moti javni red in mir, ali z uporabo grožnje, zmerjanja ali žalitev«).
108. Novela Zakona o kazenskem postopku ZKP-K (Uradni list RS, št. 91/11) je prinesla kar nekaj novih institutov, ki na splošno olajšujejo delo državnega tožilstva in sodišč. Tako je med drugim sedaj omogočeno pogajanje o krivdi. Omenjeni institut se je v razmeroma kratkem času od uveljavitve dokaj dobro prijel, iz česar je moč sklepati, da se bodo skrajšali sodni postopki, zaradi česar bodo dolgoročno organi pregona vendarle nekoliko razbremenjeni. To pa lahko posredno vpliva tudi v smeri doseganja bolj učinkovitega pregona storilcev kaznivih dejanj s področij kršitev enakopravnosti oziroma javnega spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti.
109. Obe navedeni kaznivi dejanji se preganjata po uradni dolžnosti, iz česar sledi, da jih preganja pristojni državni tožilec (in ne same žrtve rasne diskriminacije). Kaznivo dejanje Javnega spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnost iz 297. člena KZ-1 se poleg tega po definiciji stori »javno«. Na ta način jih organi odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj lažje zaznajo, poleg tega pa javnost pozorno spremlja tudi sam postopek, kar dodatno pripomore k ozaveščanju ljudi. Tudi sicer je iz več priloženih primerov moč zaključiti, da je šlo za dokaj odmevno dogajanje (konflikt med lokalnim prebivalstvom in tam živečo romsko družino), ki ga je takrat spremljala celotna slovenska javnost.

110. Iz statistike kriminalitete je sicer razvidno, da je število obsojenih zaradi kaznivega dejanja po 297. členu KZ-1 v porastu. Tako je bila leta 2010 obsojena 1 oseba, leta 2011 je bilo obsojenih 8 oseb, leta 2012 pa 13.

Seznam primerov iz sodne prakse

111. 297. člen KZ -1 (300. člen KZ) - *javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti*:

Sklep Višjega sodišča v Ljubljani opr. št. I Kp 355/2008⁵:

Obdolženec je na zboru krajanov v Zadružnem domu v A. rekel: "da se naslednji petek ob sedmih zvečer dobimo tlele, tam se bomo jasno in glasno zmenili, roke bomo dali in vsak se bo podpisal, da bo šel fizično nad Rome". Navedene besede so se nanašale na romsko družino S., kot posledica napetih razmer med njimi in krajanji A. Okrajno sodišče je obdolženega A. B. oprostilo obtožbe za kaznivo dejanje zbujanja sovraštva, razdora ali nestrpnosti, ki temelji na kršitvi načela enakosti po 1. odstavku 300. člena KZ.

112. Višje sodišče je ugodilo pritožbi pristojnega državnega tožilca in izpodbijano sodbo razveljavilo ter zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v novo sojenje pred drugim sodnikom. Svojo odločitev je obrazložilo takole: Določba 63. člena Ustave RS ureja predvsem specifični vidik svobode izražanja in vsebuje izrecno prepoved le določenih vsebin izražanja - namreč spodbujanja k neenakopravnosti, razpihovanja sovraštva in nestrpnosti ter spodbujanja k nasilju in vojni. Prepovedi iz 63. člena Ustave pravzaprav varujejo ustavno vrednoto enakosti, človekovega dostojanstva in demokratične ter pravne države. Stališče sodišča prve stopnje, da sta objekt varstva pri kaznivem dejanju po 300. členu KZ le italijanska in madžarska narodna skupnost v Sloveniji, katerima Ustava RS zagotavlja posebne pravice (5. in 64. člen Ustave RS), ni pravilno. In tudi ni pravilno stališče, zavzeto v izpodbijani sodbi, da romska skupnost uživa posebno varstvo šele s sprejetjem Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji. Romska skupnost kot posebna etnična skupnost uživa posebno varstvo že na podlagi 65. člena Ustave RS in do sprejetja posebnega zakona o romski skupnosti se je to posebno varstvo uveljavljalo preko številne področne zakonodaje.

⁵ http://www.sodisce.si/znanje/sodna_praksa/visja_sodisca/43156/

Res romska skupnost v Republiki Sloveniji nima položaja narodne manjšine, vendar pa kot etnična skupnost ali manjšina, ki ima posebne etnične značilnosti (lastni jezik, kulturo in druge etnične posebnosti), na podlagi Ustave uživa poleg splošnih pravic, ki gredo vsakomur, še posebne pravice.

113. sklep Višjega sodišča v Ljubljani opr. št. I Kp 359/2008⁶:

Obdolženec naj bi v intervjuju za Radiotelevizijo Slovenija, ki je bil v kraju A., rekel: "Bo pa tamle gor masaker, stoprocentno. Stoprocenten masaker. Požgem vse in zakoljem jih. Tle povem, ej pred kamero, milijon procentno. Enga mojga otroka al pa karkoli men nardijo, gre vse. Se ne bomo več pogovarjal, stoprocentno ne.", pri čemer so se njegove besede nanašale na tamkajšnje Rome in je s svojo izjavo stopnjeval pripravljenost krajanov in Romov za medsebojni spopad. Prvostopenjsko sodišče ga je oprostilo, višje sodišče pa je ugodilo pritožbi državnega tožilca, razveljavilo sodbo sodišča prve stopnje ter zadevo vrnilo v novo sojenje pred drugim sodnikom.

114. Kaznivo dejanje po 1. odstavku 300. člena KZ sankcionira kršitev prepovedi ravnanja z namenom ustvarjanja stanja neenakopravnosti med narodi, rasami ali pripadniki določene vere. Prvostopno sodišče se je pri razlagi navedene določbe KZ ukvarjalo s primerjavo statusa romske skupnosti v Sloveniji s statusom in varstvom, ki ga Ustava RS daje avtohtoni italijanski in madžarski narodni skupnosti v Sloveniji, vendar je glede na zakonski opis dejanja dovolj, da storilec z razpihovanjem povečuje pripravljenost pripadnikov katerihkoli narodov, da se med seboj spopadejo ali povzročajo neprijetnosti. Tako glede na prizadevanje samih Romov za sodelovanje pri političnem odločanju ter odzive mednarodnih in domačih institucij višje sodišče ocenjuje, da se romska skupnost v subjektivnih in delno objektivnih elementih ujema s kriteriji za narod, zato je izpolnjen zakonski znak razpihovanja narodnostnega sovraštva, če je dejanje storjeno zoper romsko skupnost.

115. Zakonski znak razpihovanja narodnostnega sovraštva je treba razumeti tako, da je ravno razlikovanje v narodnostni pripadnosti ("med nami in njimi") in z njim povezani predsodki nagib, ki vodi storilca, ko s svojimi dejanji povečuje pripravljenost za spopad. Tudi, če dejanje ni očitno naperjeno zoper vse pripadnike določene

⁶ http://www.sodisce.si/znanje/sodna_praksa/visja_sodisca/43159/

narodnosti in je delovanje storilca usmerjeno zoper ožjo skupino ljudi, je ključno vprašanje, kako pomembna je bila za sprožitev konflikta vključenost napadenih v določeno drugo skupnost.

116. sodba Višjega sodišča v Ljubljani opr. št. II Kp 24633/2010⁷:

Okrajno sodišče je obdolženega spoznalo za krivega kaznivega dejanja vzbujanja sovraštva, razdora ali nestrpnosti, ki temelji na kršitvi načela enakosti po 1. odstavku 300. člena KZ in mu izreklo pogojno obsodbo, v kateri mu je določilo kazen tri mesece zapora in preizkusno dobo dveh let. Zoper navedeno sodbo so se pritožili obdolženčevi zagovorniki iz vseh pritožbenih razlogov. Višje sodišče je zavrnilo pritožbo zagovornikov obdolženega kot neutemeljeno in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje. Kot v prejšnjih primerih je šlo tudi tokrat za primer izražanja nestrpnosti v povezavi s konkretno romsko družino. Višje sodišče je menilo, da mora sodišče KZ razlagati ustavno skladno, to je, da v okviru uveljavljenih metod razlage poišče takšno, katere rezultat je skladen z Ustavo RS. Zato je potrebno pri razlagi določil 1. odstavka 300. člena KZ upoštevati 63. in 14. čl. Ustave RS in sprejete mednarodne akte in pojem „narodnostno“ razlagati tako, da zajema (obsega) tudi skupnosti, ki v sociološkem pomenu še ne dosegajo vseh atributov narodnosti in so opredeljene kot etnične skupnosti.

117. V letu 2006 sprejet Zakon o varstvu javnega reda in miru (Ur.l. RS, št. 70/06), ki za storilce določenih prekrškov, če so storjeni z namenom zbujanja narodnostne, rasne, spolne, etične, verske, politične nestrpnosti ali nestrpnosti glede spolne usmerjenosti, določa višje globe. Sprejem novega zakona pa je omogočil podrobnejše spremljanje tovrstnih kršitev. V letu 2010 je bila izdelana analiza prekrškov in kaznivih dejanj, povezanih z nestrpnostjo, v letih 2007-2009. Pri tem je bilo ugotovljeno, da je število tovrstnih obravnavanih dejanj majhno. Obravnavanih je bilo 127 prekrškov po 20. členu (vzbujanje nestrpnosti) zakona o varstvu javnega reda in miru (po tem obdobju je bilo v letu 2010 storjenih 43 tovrstnih prekrškov, leta 2011 jih je bilo 61 in 56 v letu 2012) in podanih 29 kazenskih ovadb zaradi suma storitve kaznivega dejanja javnega spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti po 297. členu

⁷ http://www.sodisce.si/znanje/sodna_praksa/visja_sodisca/2012032113044062/

Kazenskega zakonika in kršitve enakopravnosti po 131. členu kazenskega zakonika. Kazenskih ovadb v letu 2010 je bilo 34, v letu 2011 jih je bilo 44, v letu 2012 pa 31.

118. Na podlagi analize so bila sprejeta naslednja priporočila, ki jih policija upošteva pri posodobitvah svojih programov izobraževanja in usposabljanja ter pri svojem vsakdanjem delu:
- poskrbeti je potrebno za ustrezno izobraževanje in ozaveščanje policistov na vseh nivojih,
 - zagotoviti zakonito in celovito obravnavo posameznih varnostnih dogodkov,
 - s preventivnimi aktivnostmi spodbujati strpnost,
 - v fazi obravnave navidezno manj pomembnim kaznivim ravnanjem, tudi prekrškom, posvetiti potrebno pozornost v smislu preprečevanja nastanka hujših kaznivih ravnanj (kaznivih dejanj) in pri tem upoštevati ničelno toleranco,
 - spodbujati največkrat ogrožene ciljne skupine, da prijavljajo kazniva ravnanja z elementi nestrpnosti tudi anonimno, saj nedvomno obstaja strah pred posledicami v primeru prijave.
119. Policija aktivno sodeluje z nevladno organizacijo »Spletno oko«, ki ji odstopa prijave kaznivih dejanj po členu 297 KZ-1 in s katero namerava skleniti poseben memorandum o sodelovanju. Pomembno je tudi sodelovanje z Mirovnim inštitutom in Varuhom človekovih pravic. V sklopu projekta Spletno oko so predlagali dobro prakso in sicer oblikovanje posebne opozorilne pasice na pomembnejših spletnih straneh, ki bi opozarjala na nedovoljena ravnanja povezana z objavo vsebin, ki spodbujajo nestrpnost in diskriminatornost.
120. V letu 2010 je bil v okviru projekta Spletno oko izveden seminar na temo *Javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti*, ki se ga je udeležil širok krog slušateljev (predstavniki državnega tožilstva, policije, medijev).
121. Decembra leta 2010 je šest medijskih portalov in prijavna točka za prijavo nezakonitih spletnih vsebin Spletno oko podpisalo *Kodeks za regulacijo sovražnega govora*. SPLETNO-OKO.SI je slovenska spletna prijavna točka, kjer lahko uporabniki anonimno prijavijo otroško pornografijo in sovražni govor na internetu. Sodelovanje podobnih točk v Evropi se je izkazalo za učinkovit ukrep v boju za zmanjšanje nezakonitih vsebin na internetu. Slovenski uporabniki interneta lahko zdaj tudi sami z anonimnim poročanjem o obstoju potencialno nezakonitih vsebin prispevajo k varnejšemu internetu. V forumu sodelujejo številni mediji, skrbniki spletnih portalov

ter policija. Posebna dodana vrednost je, da je forum v sklopu fakultete nastal ob podpori policije, ki je bila od vsega začetka njen tesen partner.

122. Forum zagotavlja krepitev javno-zasebnega sodelovanja, sodelovanja med NVO, zasebnim sektorjem in organi odkrivanja. K sodelovanju so pritegnili tudi pravno stroko, med drugim tudi Vrhovno državno tožilstvo RS. Na operativni ravni je vzpostavljena on-line povezava med forumom in policijo. Pregledovalci spornih vsebin na Spletnem forumu, vse sporne vsebine posredujejo v nadaljnje delo policiji, ki ukrepa skladno s pooblastili in uveljavljenimi dobrimi praksami. Pri izdelavi in podpisu kodeksa je sodelovala tudi policija, ki aktivno sodeluje v Svetu projektov Safe.si in Spletno oko, ter v delovni skupini Spletno oko.
123. Ravno zaradi učinkovitosti preiskave in pregona vseh primerov političnega govora, naperjenega proti manjšinam, ki niso v skladu s konvencijo, je na nacionalni ravni uveljavljena praksa, da se ob odkrivanju in preiskovanju sumov tovrstnih kaznivih dejanj, vse aktivnosti načrtujejo praviloma po predhodnem posvetovanju med policijo in pristojnim tožilstvom.
124. Prav tako je bil v letu 2013 z Vrhovnim državnim tožilstvom Republike Slovenije zaradi vzpostavitve enotnih standardov obravnavanja posameznih kaznivih dejanj, relevantnih za ogrožanje pravic manjšin, deprivilegiranih skupin in drugih interesnih skupnosti, organiziran poseben posvet. Tema posveta so bile strokovne konzultacije o razmejitvi med posameznimi kaznivimi dejanji z obeležji sovražnosti in nasilja, iskanje minimalnih dokaznih standardov za preiskovanje kaznivih dejanj z obeležjem sovražnega govora, ter kako kvalitetno zavarovati posamezne dokaze, kar je v teh primerih največkrat bistvena težava.
125. Policija obravnava vsa kazniva dejanja in prekrške s področja preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja rasne diskriminacije ne glede na njihovo pojavno obliko oziroma način storitve. Vključene so vse vrste napadov z rasističnimi ali diskriminatornimi motivi ter druge oblike diskriminacije, ki jih je na podlagi okoliščin mogoče razumeti kot take. Sem spadajo pisne in ustne grožnje ali žalitve, ki so izrečene zaradi drugačnosti, poškodovanje premoženja ciljne skupine, žaljivi grafiti, plakati, letaki ali druga sporočila, tudi taka, ki so objavljena v elektronskih medijih, npr. na spletu ali v drugih javnih občilih.

126. Policija v celoti sledi spreminjanju trendov tako izvršitvenih modusov kot tudi taktike in metodike odkrivanja deviantnih ravnanj ter preprečevanja. Prav tako policija po prepoznavi novega trenda, praviloma takoj obvešča tožilstvo, v sklopu česar se poskuša oblikovati učinkovit pristop za omejevanje takšnih trendov oz. novih pojavnih oblik.
127. V decembru 2008 so za policiste pripravili *Strokovno navodilo za ukrepanje v primeru anonimnih groženj posredovanih preko interneta* oz. prejetih na elektronski naslov, katerih vsebina se smiselno uporablja pri odkrivanju kaznivih dejanj po 297. členu KZ (Javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti). Strokovno navodilo podrobneje pojasnjuje postopek zavarovanja posameznih dokazov pridobljenih na svetovnem spletu, ter možnosti uporabe drugih, administrativnih ukrepov zoper kršitelje.
128. V novembru 2009 so zaradi učinkovitejšega odkrivanja storilcev navedenega kaznivega dejanja in zavarovanja dokazov pripravili usposabljanje policistov ter enotne usmeritve za področje dela preiskovanja sovražnega govora na svetovnem spletu. Usmeritve so bile pripravljene po predhodni informaciji Vrhovnega državnega tožilstva.
129. Policisti so bili opozorjeni na določbe Dodatnega protokola h Konvenciji o kibernetiski kriminaliteti, ki obravnava inkriminacijo rasističnih in ksenofobičnih dejanj, storjenih v računalniških sistemih, ki ga je ratificirala tudi Slovenija.
130. V letu 2011 je bilo opravljenih več strokovnih posvetov za vodstvene policijske strukture, ki so odgovorni za delo policije na lokalni ravni. V sklopu strokovnih konzultacij so jim bili posredovani novi modusi in dobre prakse ter jasno zastavljeni cilji, ki opredeljujejo večje oz. izboljšano sposobnost zaznavanja sovražnega govora in vseh oblik nestrpnosti. V sklopu nadzora nad policisti na področju splošnih nalog, so bile vodstvenim kadrom policijskih postaj predstavljeni trendi, kako prepoznati v zgodnji fazi nove pojavnne oblike, ter kako nadgraditi prva zbrana obvestila in zbrati dokaze. Namen usposabljanja je višje zavedanje policijskega vodstva, da ne gre le za obrobna, bagatelna kazniva dejanja in prekrške tem več, da gre za dejanja, ki bistveno posegajo v z ustavo zagotovljene pravice posameznih depriviligiranih skupin.

131. Policistom so bile posredovane tudi dodatne usmeritve za preiskovanje kaznivih dejanj, povezanih s ksenofobijo in kršenjem pravice do enakopravnosti.
132. Policija se zaveda, da je soočenje z žrtvami diskriminacije občutljivo področje predvsem v interakciji policije z žrtvijo in pri dokazovanju kaznivih namenov. Policija je že v letih 2006 izvajala usposabljanja policistov z namenom prepoznavanja in odpravljanja diskriminacije. S takim pristopom se želi v čim večji meri prenesti vedenja, znanja in izkušnje s področja prepoznavanja in zmanjševanja diskriminacije na policiste, ki so v vsakodnevnem stiku tako z žrtvami kot s storilci.

Točka 15. Seznanjanje javnosti z izjavo iz 14. člena konvencije

Odbor verjame, da bi morala biti javnost bolj seznanjena s postopkom, ki ga predvideva 14. člen konvencije. Odbor državi pogodbenici svetuje, da z izjavo iz 14. člena konvencije seznanijo širšo javnost, in sicer v različnih jezikih, ki se uporabljajo v državi.

133. Slovenija je v letu 2001 podala izjavo, da odboru CERD priznava pristojnost sprejemati in obravnavati tudi sporočila posameznikov. V našem pravnem sistemu sta instituta v smislu 14. člena konvencije *Zagovornik načela enakosti* oziroma Urad za enake možnosti ali *Varuh človekovih pravic RS*.
134. Slovenija ima skladno z zahtevo drugega odstavka te konvencije, kot tudi z zahtevo drugih mednarodnih aktov ter aktov Evropske unije določene ustanovljene neodvisne organe, katerih naloga je, da sprejemajo individualne pritožbe oseb glede diskriminacije. Zakon o Varuhu človekovih pravic določa, da se za varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin v razmerju do državnih organov, organov lokalne samouprave in nosilcev javnih pooblastil ustanovi institucija varuha človekovih pravic in določijo njegove pristojnosti in pooblastila⁸.
135. Varuha oziroma varuhinjo človekovih pravic (v nadaljnjem besedilu: varuh) izvoli državni zbor na predlog predsednika republike. Varuh se pri svojem delu ravna po določilih ustave in mednarodnih pravnih aktov o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah. Pri svojih intervencijah se lahko sklicuje tudi na načela pravičnosti in dobrega upravljanja.

⁸ Podrobneje o delu Varuha glej peto in šesto in sedmo periodično Poročilo RS.

136. Naloge in pristojnosti Zagovornika oz. zagovornice načela enakosti je opredeljena v Zakonu o uresničevanju načela enakih možnosti iz leta 2007 (uradno prečiščeno besedilo - Uradni list RS št. 93/2007). Zakon opredeljuje, da zagovornik obravnava primere domnevnih kršitev diskriminacije. Zagovornik je pristojen za obravnavo primerov domnevnih kršitev v javnem in v zasebnem sektorju. Zakon jasno določa, da je zagovornik pri svojem delu neodvisen in samostojen. Zagovornika na podlagi javnega natečaja imenuje Vlada RS.
137. S spremembo organiziranosti državne uprave v letu 2012 je bil ukinjen urad za enake možnosti v okviru katerega je deloval zagovornik. Naloge in zaposleni Urada za enake možnosti, vključno z zagovornikom so bili preneseni na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki je v letu 2013 dobilo tudi nov naziv: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
138. Položaj zagovornika se kljub spremembi organiziranosti ni spremenil, še vedno skladno z zakonom deluje samostojno in neodvisno. Iz posredovanih statistik s strani zagovornika je razvidno da je imel zagovornik leta 2011 pripad 95 zadev in 75 zadev leta 2012.
139. V okviru projekta *Enaki v raznolikosti*, ki je bil sofinanciran s strani Evropske unije je bila narejena tudi spletna stran zagovornik.net, ki je dostopna v več različnih jezikih, med drugim tudi v romskem, bosansko – hrvaško – srbskem, italijanskem in madžarskem.
140. Informacije glede možnosti pritožbe, informacije glede diskriminacije ter dostop do zakonodajnih aktov, navedene v različnih jezikih omogočajo tudi skupinam, ki ne govorijo slovensko (migranti, Romi, manjšini) dostop do informacij v zvezi s kršitvami nediskriminacije in enake obravnave ter možnostjo ukrepanja oz podajanja pritožb pri zagovorniku.

Točka 16. Ratifikacija mednarodnih pogodb o človekovih pravicah

V skladu s tem priporočilom naj bi države pogodbenice ratificirale mednarodne pogodbe o človekovih pravicah, ki jih še niso ratificirale, zlasti tiste, katerih določbe se nanašajo prav na rasno diskriminacijo

141. V priporočilu odbor posebej omenja ratifikacijo mednarodne konvencije o pravicah migrantov. Slovenija ima s svojo notranjo zakonodajo uvedene visoke norme

glede spoštovanja pravic delavcev migrantov ter sprejete zaveze tako evropskega pravnega reda kot mednarodnih pravnih aktov. Navedene konvencije ni ratificirala nobena od držav članic Evropske unije.

142. Ratifikacija po mnenju RS ni potrebna, saj pravice migrantov dovolj varujejo že druge zavezujoče konvencije s področja človekovih pravic, ter evropska in nacionalna zakonodaja, dodatno varstvo na področju pravic migrantov pa prinaša Direktiva 2011/98/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o enotnem postopku obravnavanja vloge za enotno dovoljenje za državljane tretjih držav za prebivanje in delo na ozemlju države članice ter o skupnem nizu pravic za delavce iz tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici.
143. V skladu s tem je stališče MDDSZ, da Slovenija že zdaj zagotavlja delavcem migrantom in njihovim družinskim članom na trgu dela večino pravic, zajetih v tej konvenciji, podpira pa njene cilje.

Točka 17. Izvajanje Durbanske deklaracije

Odbor državo pogodbenico prosi, da v svoje naslednje poročilo vključi informacije o akcijskih načrtih in drugih ukrepih, s katerimi na nacionalni ravni izvaja Durbansko deklaracijo in akcijski program.

144. V RS se izvajajo Nacionalni programi za socialno vključevanje, za zagotavljanje enakih možnosti, spoštovanje kulturne raznolikosti, odpravo diskriminacije, revščine in za pomoč žrtvam diskriminacije, ter za izboljšanje položaja Romov. Zajemajo številne dejavnosti za odpravo predsodkov in rasne diskriminacije, vključevanje in nadgrajevanje proti diskriminacijske politike, spoštovanje temeljnih vrednot kulturne raznolikosti, ter spoštovanje človekovih pravic.
145. Tretje zasedanje Medresorske komisije za človekove pravice 13. decembra 2013 je bilo namenjeno izmenjavi mnenj s predstavniki organizacij civilne družbe, ki delujejo na področju človekovih pravic in odprave rasne diskriminacije. Tovrstna izmenjava bo odslej potekala redno enkrat letno.

Točka 18. Posvet z organizacijami civilne družbe

Odbor državi pogodbenici priporoča, da se tudi med pripravo naslednjega periodičnega poročila posvetuje z organizacijami civilne družbe, ki se zavzemajo za varstvo človekovih pravic, zlasti za boj proti rasni diskriminaciji.

146. MZZ ima dolgoletno prakso redne neposredne komunikacije s predstavniki organizacij civilne družbe, ki delujejo na področju človekovih pravic. Po potrebi, vendar obenem vsaj enkrat letno poteka srečanje, namenjeno predstavitvi zunanjepolitičnih aktivnosti na področju človekovih pravic in izmenjavi mnenj o vsebinskih vprašanjih. Minister za zunanje zadeve enkrat letno sprejme predstavnike organizacij civilne družbe in jim predstavi zunanjepolitične aktivnosti v preteklem letu in načrte za prihodnost.
147. MZZ je v funkciji predsedujočega novoustanovljeni Medresorski komisiji za človekove pravice in v funkciji koordinatorja priprave poročila o uresničevanju določil ICERD predstavilo proces priprave poročila in možnosti za podajo mnenj, pripomb ali predlogov dopolnitev poročila. Ministrstvo je javnost z osnutkom poročila seznanilo z objavo na spletnih straneh, neposredno pa ga je posredovalo tudi organizacijam civilne družbe v RS.

Točka 19. Ratifikacija spremembe šestega odstavka 8. člena konvencije

Odbor državi pogodbenici priporoča, naj ratificira spremembe šestega odstavka 8. člena konvencije, sprejete 15. januarja 1992 na 14. zasedanju držav pogodbenic konvencije in potrjene 16. decembra 1992 z Resolucijo Generalne skupščine št. 47/111. V zvezi s tem se odbor sklicuje na resoluciji Generalne skupščine št. 61/148 in 63/243, s katerima Generalna skupščina države pogodbenice poziva, naj pospešijo ratifikacijo spremembe konvencije, ki se nanaša na financiranje odbora, ter naj čim prej pisno obvestijo generalnega sekretarja, da soglašajo s spremembo.

148. RS pripravlja pravne podlage za ratifikacijo Spremembe 8. člena ICERD in si bo prizadevala za čimprejšnjo izvedbo potrebnega postopka.

Točka 20. Vpogled v poročila RS

Odbor državi pogodbenici priporoča, naj javnosti omogoči vpogled v svoja poročila, takoj ko jih odda; prav tako naj v uradnem jeziku, jeziku manjšin in drugih pogosto rabljenih jezikih objavi ugotovitve odbora v zvezi s poročili.

149. Vlada RS nudi elektronski dostop do besedil vseh ratificiranih mednarodnih pogodb s področja človekovih pravic v slovenskem jeziku preko spleta. Elektronsko so prav tako na voljo vsa poročila RS pogodbenim telesom OZN kot tudi njihove sklepne ugotovitve, podane po obravnavi omenjenih poročil, v slovenskem jeziku.
150. MZZ je leta 2008 natisnilo knjigo z besedili vseh ratificiranih mednarodnih pogodb s področja človekovih pravic, poročili RS pogodbenim telesom OZN in njihovimi sklepnimi ugotovitvami, vse v slovenskem jeziku. Izvodi knjige so bili posredovani vsem splošnim in nekaterim specializiranim knjižnicam, knjiga pa je na spletu na voljo tudi v elektronski obliki. 8. – 11. periodično poročilo RS po ICERD bo objavljeno na spletni strani MZZ takoj po njegovi predaji OZN.

Točka 21. Dopolnitev predstavitvenega dokumenta

Ob upoštevanju, da je država pogodbenica leta 2004 oddala svoj predstavitveni dokument, odbor državo pogodbenico spodbuja, naj dokument dopolni v skladu s poenotenimi navodili za poročanje po mednarodnih pogodbah o človekovih pravicah, zlasti v skladu z navodili za predstavitveni dokument, ki so bila sprejeta na 5. zasedanju odborov organov po mednarodnih pogodbah o človekovih pravicah junija 2006 (HRI/MC/2006/3).

151. Priprava novega predstavitvenega dokumenta RS je v teku. MZZ kot nosilec njegove priprave predvideva, da bo osnutek dokumenta posredovan v potrditev Vladi RS v letu 2014.

Seznam tabel

Tabela 1: Pregled tabel v prilogi I.....	41
Tabela 2: Število vključenih Romov v programe APZ in v CIPS-e v letu 2011.....	42
Tabela 3: Število vključenih Romov v programe APZ, delavnice v okviru Storitve za trg dela in v CIPS-e v letu 2012	43
Tabela 4: Število vključenih Romov v programe APZ, delavnice v okviru Storitve za trg dela in v CIPS – e v letu 2013:.....	45
Tabela 5: Tabela: Socialno varstveni program za Rome.....	47
Tabela 6: Projekti manjšinskih skupnosti, ki so bili v letu 2013 namenjeni kulturi	49
Tabela 7: Projekti manjšinskih skupnosti, ki so bili v letu 2013 namenjeni infrastrukturi	61

Priloga I: Skupno število Romov vključenih v programe APZ

Skupno število vključitev Romov v programe APZ, v delavnice Storitve za trg dela in v koriščenje storitev CIPS-ov na letnem nivoju ter obseg sredstev, ki jih je MDDSZ namenilo za aktivacijo Romov v obdobju od leta 2011 do leta 2013 je razvidno iz spodnje tabele:

Tabela 1: Pregled tabel v prilogi I

Leto	Št. vključenih Romov v APZ	Obseg sredstev v EUR	Opomba
2011	1.311	1.317.521,00	Tabela 2: vključevanje Romov v posamezne programe APZ ter CIPS-e v letu 2011
2012	1.033	1.596.023,28	Tabela 3: vključevanje Romov v programe APZ, CIPS-e ter Storitve za trg dela v letu 2012
2013	2.203	1.211.186,00	Tabela 4: vključevanje Romov v programe APZ, CIPS-e ter Storitve za trg dela v letu 2013

Tabele 2, 3 in 4 prikazujejo število vključenih Romov v posamezne programe APZ, CIPS-e ter v delavnice Storitev za trg dela.

Tabela 2: Število vključenih Romov v programe APZ in v CIPS-e v letu 2011

Programi APZ in CIPS-i	Št. vključitev v letu 2011
1.1.2. CIPS - Centri za informiranje in poklicno svetovanje	669
1.1.4. Drugače o poklicih 2011	1
1.1.5. Zdravstveno zaposlitveno svetovanje	117
1.2.1. Pomoč pri načrtovanju poklicne poti in iskanju zaposlitve – delavnice	47
1.2.2. UŽU - Usposabljanje za življenjsko uspešnost	19
1.2.3. Klubi za iskanje zaposlitve	25
1.2.4.1. Skladi dela – Mura	2
1.2.6. Eksperimentalni programi za pomoč pri načrtovanju poklicne poti in iskanju zaposlitve	7
1.3.4. Vključitev brezposelnih oseb v nove in razvojne projekte	31
SKUPAJ UKREP 1: SVETOVANJE IN POMOČ PRI ISKANJU ZAPOSLOTVE	918
2.1.1. Programi institucionalnega usposabljanja	61
2.1.2.2 priprava in potrjevanje NPK (nacionalnih poklicnih kvalifikacij)	5
2.2.2. Usposabljanje na delovnem mestu	17
2.3.1. Formalno izobraževanje	163
2.3.2. PUM (Projektno učenje za mlajše odrasle)	6
SKUPAJ UKREP 2: USPOSABLJANJE IN IZOBRAŽEVANJE	252
3.1.1. Pomoč pri samozaposlitvi	17
3.1.2. Subvencije za samozaposlitev	5
3.2.7. Zaposli.me	6
SKUPAJ UKREP 3: SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA IN SAMOZAPOSLOVANJA	28
4.1.1. Javna dela	89
4.1.7. Priložnost zame	0
4.3.2. Spodbujanje socialne vključenosti in enakih možnosti na trgu dela	14
SKUPAJ UKREP 4: PROGRAMI ZA POVEČEVANJE SOCIALNE VKLJUČENOSTI	113
SKUPAJ	1311

Vir: ZRSZ

V letu 2011 je bilo v programe APZ ter CIPS-e vključenih 1.311 brezposelnih Romov.

Tabela 3: Število vključenih Romov v programe APZ, delavnice v okviru Storitev za trg dela in v CIPS-e v letu 2012

I. PROGRAMI APZ	Št. vključitev v letu 2012
1.1.1.1. Nacionalne poklicne kvalifikacije - Priprave na potrjevanje	17
1.1.1.2. Nacionalne poklicne kvalifikacije – Potrjevanje	8
1.1.2.1. Institucionalno usposabljanje	86
1.1.2.2. PUM - Projektno učenje za mlade	6
1.1.2.3. Vključitev brezposelnih oseb v podporne in razvojne programe	6
1.1.2.4. Za Pokolpje - aktivno in dejavno	38
1.1.2.5. UŽU - Usposabljanje za življenjsko uspešnost	28
1.1.4.4. Usposabljanje na delovnem mestu 2012/2013	5
1.2.1.1. Programi formalnega izobraževanja 2011/2012	12
1.2.1.2. Programi formalnega izobraževanja 2012/2013	94
SKUPAJ UKREP 1: USPOSABLJANJE IN IZOBRAŽEVANJE	300
3.1.1.4. Zaposli. me	2
SKUPAJ UKREP 3: SPODBUDE ZA ZAPOSLOVANJE	2
4.1.1.1. Javna dela	118
4.1.1.2. Javna dela II	24
4.1.2.6. Priložnost zame	1
4.1.2.7. Prvi izziv	1
4.2.1.2. Spodbujanje socialne vključenosti in enakih možnosti na trgu dela	11
SKUPAJ UKREP 4: KREIRANJE DELOVNIH MEST	155
5.1.1.3. Preveritev poslovne ideje	7
5.1.1.4. Delavnice za samozaposlitev	6
5.2.1.1. Subvencije za samozaposlitev 2011/2012	3
5.2.1.2. Subvencije za samozaposlitev 2012	3
SKUPAJ UKREP 5: SPODBUJANJE SAMOZAPOŠLOVANJA	19
Skupaj PROGRAMI APZ	476
II. STORITVE ZA TRG DELA	
Učenje veščin vodenja kariere - delavnice VKO	42
Zdravstveno zaposlitveno svetovanje	65
Skupaj STORITVE ZA TRG DELA	107
Skupaj PROGRAMI APZ in STORITVE ZA TRG DELA	583

III. *CIPS – Centri za informiranje in poklicno svetovanje	450
Skupaj PROGRAMI APZ, STORITVE ZA TRG DELA in CIPS	1.033

Vir: ZRSZ

V letu 2012 je bilo v programe APZ vključenih 467 Romov, v aktivnosti, ki sodijo pod Storitve za trg dela je bilo vključenih 107 Romov, v CIPS-e pa je bilo vključenih 450 Romov. Skupaj je bilo v letu 2012 vključenih v programe in aktivnosti za povečanje možnosti ponovnega vstopa na trg dela 1.033 Romov.

Tabela 4: Število vključenih Romov v programe APZ, delavnice v okviru Storitvev za trg dela in v CIPS – e v letu 2013:

I. PROGRAMI APZ	Št. vključitev v letu 2013
1.1.1.1. Nacionalne poklicne kvalifikacije - Priprave na potrjevanje	7
1.1.1.2. Nacionalne poklicne kvalifikacije – Potrjevanje	8
1.1.2.1. Institucionalno usposabljanje	93
1.1.2.2. PUM - Projektno učenje za mlade	2
1.1.2.3. Vključitev brezposelnih oseb v podporne in razvojne programe	2
1.1.2.4. Za Pokolpje - aktivno in dejavno	30
1.1.2.5. UŽU - Usposabljanje za življenjsko uspešnost	9
1.1.4.4. Usposabljanje na delovnem mestu 2012/2013	4
1.2.1.2. Programi formalnega izobraževanja 2013/2014	127
SKUPAJ UKREP 1: USPOSABLJANJE IN IZOBRAŽEVANJE	282
3.1.1.4. Zaposli.me	3
3.1.1.5. Spodbujanje zaposlovanja prejemnikov denarne socialne pomoči 2012	3
SKUPAJ UKREP 3: SPODBUDE ZA ZAPOSLOVANJE	6
4.1.1.1. Javna dela	144
4.2.1.2. Spodbujanje socialne vključenosti in enakih možnosti na trgu dela	12
SKUPAJ UKREP 4: KREIRANJE DELOVNIH MEST	156
5.1.1.3. Preveritev poslovne ideje	9
5.1.1.5. Delavnice »Priprava na samozaposlitev«	11
5.2.1.2. Subvencije za samozaposlitev 2010-2013	10
SKUPAJ UKREP 5: SPODBUJANJE SAMOZAPOSLOVANJA	30
Skupaj PROGRAMI APZ	474
II. STORITVE ZA TRG DELA	
VKO – delavnica Učinkovit nastop na trgu dela	40
VKO – delavnica Svetovalnica	50
Zdravstveno zaposlitveno svetovanje 2013	60
Skupaj STORITVE ZA TRG DELA	150
Skupaj PROGRAMI APZ in STORITVE ZA TRG DELA	624
III. *CIPS – Centri za informiranje in poklicno svetovanje	1.579
Skupaj PROGRAMI APZ, STORITVE ZA TRG DELA in CIPS	2.203

Vir: ZRSZ

V programe APZ je bilo v letu 2013 vključenih 474 Romov, v delavnice Storitve za trg dela je bilo vključenih 150 Romov, v CIPS-e pa je bilo vključenih 1.579 Romov. Skupaj je bilo v letu 2013 vključenih v programe in aktivnosti za povečanje možnosti ponovnega vstopa na trg dela 2.203 Romov.

Priloga II: Socialno varstveni programi za Rome

Tabela 5: Tabela: Socialno varstveni program za Rome

SOCIALNO VARSTVENI PROGRAMI za ROME				
leto 2009				
1	Območno združenje Rdečega križa Novo mesto	Novo mesto	Pomoč romskemu prebivalstvu	1.360
2	Domus gratiae - Romarski, kulturni in izobraževalni dom-mladinski in družinski center Sveta Gora	Solkan	Svetovalno in terapevtsko delo s posamezniki, pari, zakonci in družinami, ko se znajdejo v PS stiski	22.920
3	Društvo za samopomoč in spodbujanje ustvarjalnosti LOG-UM	Ljubljana	Spodbujanje družbene, čustvene in spoznavne zrelosti romskih otrok v osnovni šoli	2.500
4	Rdeči križ Slovenije Območno združenje Krško	Krško	Smo, ker nas potrebujejo - zmanjševanje socialne izključenosti Romov	680
5	Območno združenje Rdečega križa Ribnica	Ribnica	Socializacija Romov	1.000
6	Območno združenje Rdečega križa Kočevje	Kočevje	Pomoč Romom	1.360
Skupaj 2009				29.820
leto 2010				
7	Center za socialno delo Grosuplje	Grosuplje	TIKNO THEM - MALI SVET Ustvarjanje pogojev za izenačevanje možnosti do izobraževanja romskih otrok	2.500
8	Območno združenje Rdečega križa Krško	Krško	Smo ker nas potrebujejo - zmanjševanje socialne izključenosti Romov	680
9	LOG-UM	Ljubljana	Spodbujanje družbene, čustvene in spoznavne zrelosti romskih otrok v osnovni šoli	2.550
10	Območno združenje Rdečega križa Kočevje	Kočevje	Pomoč Romom	1.360
11	Območno združenje Rdečega križa Novo mesto	Novo Mesto	Postaje RK v romskih naseljih	780
12	Center za socialno delo Trebnje	Trebnje	Dnevni center "Kher šu beši"	15.940
Skupaj 2010				23.810
leto 2011				
13	Območno združenje	Kočevje	Pomoč Romom	1.360

	Rdečega križa Kočevje			
14	Območno združenje Rdečega križa Ribnica	Ribnica	Socializacija Romov	1.200
15	Območno združenje Rdečega križa Krško	Krško	Smo ker nas potrebujejo - zmanjševanje socialne izključenosti Romov	1.500
16	Območno združenje Rdečega križa Novo mesto	Novo mesto	Pomoč in svetovanje romskim družinam in posameznikom	1.500
17	Društvo Romi gredo naprej-Roma džan angle Grosuplje	Grosuplje	Podpora Romom pri socialnem vključevanju	11.851
18	Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto	Novo mesto	SKUPA (SKUPAJ)-Socialna integracija Romov	28.021
19	Društvo LOG-UM	Ljubljana	Spodbujanje družbene, čustvene in spoznavne zrelosti romskih otrok v osnovni šoli	2.500
20	Center za socialno delo Trebnje	Trebnje	Dnevni center Kher šu beši	38.210
	Skupaj 2011			86.142
	leto 2012			
21	Društvo LOG-UM	Ljubljana	Spodbujanje družbene, čustvene in spoznavne zrelosti romskih otrok v osnovni šoli	2.400
22	Center za socialno delo Trebnje	Trebnje	Dnevni center Kher šu beši	38.308
	Skupaj 2012			40.708
	leto 2013			
23	Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto (večletni program)	Novo mesto	Dnevni center za Romske otroke	43.955
24	Center za socialno delo Trebnje	Trebnje	Dnevni center Kher šu beši	25.269
	Skupaj 2013			69.225
	Skupaj 2009 - 2013 (24 programov)			249.705

Priloga III: Projekti manjšinskih skupnosti

Prikaz projektov manjšinskih skupnosti v letu 2013 /razrez po etnični pripadnosti prijaviteljev: Albanska skupnost:1; Afričani: 3 + 1 ustvarjalec (samozaposlen v kulturi); Arabske skupnosti: 2; Bošnjaška skupnost: 8; Črnogorska skupnost: 5; Hrvaška skupnost: 9 + 1 ustvarjalec (samozaposlen v kulturi); Makedonska skupnost: 8; Nemško govoreče etnične skupine: 6; Romska skupnost: 27 + 2 ustvarjalca (samozaposlena v kulturi); Srbska skupnost: 28 + 2 ustvarjalca (samozaposlena v kulturi);Švedi: 1;Ukrajinci in Rusini: 2

Tabela 6: Projekti manjšinskih skupnosti, ki so bili v letu 2013 namenjeni kulturi

Naziv predlagatelja	Ime projekta	Odobrena sredstva
AKADEMSKO KULTURNO-UMETNIŠKO DRUŠTVO KOLO	Izobraževanje petih mladih folklornikov in mentorjev folklornih skupin na strokovnih seminarjih v Srbiji	700
AKADEMSKO KULTURNO-UMETNIŠKO DRUŠTVO KOLO	Gostovanje akademske folklorne skupine v Srbiji in Bosni in Hercegovini	700
AKADEMSKO KULTURNO-UMETNIŠKO DRUŠTVO KOLO	Samostojni celovečerni koncert ob peti obletnici delovanja društva	800
AKADEMSKO KULTURNO-UMETNIŠKO DRUŠTVO KOLO	Tretje regijsko srečanje folklornih, pevskih in godčevskih skupin manjšinskih etničnih skupnosti Primorske	1.500
AKADEMSKO KULTURNO-UMETNIŠKO DRUŠTVO KOLO	Kolce – kulturni občasnik za mlade zanesenjake	500
ANĐELKOVIĆ VESNA - IGRALKA	DELAVNICE ULIČNEGA GLEDALIŠČA	700
ANĐELKOVIĆ VESNA - IGRALKA	LEPOSLOVNO PISANJE IN SOOBLIKOVANJE BESEDILA	900
ANĐELKOVIĆ VESNA - IGRALKA	RETORIČNE DELAVNICE	500
ANĐELKOVIĆ VESNA - IGRALKA	STUDIO K.P.G.T	1.100
ANĐELKOVIĆ VESNA - IGRALKA	Viktorija & Slovenija	900
ARABSKI KLUB V SLOVENIJI	Dnevi arabske kulture 2012- Kulturna prireditev za ohranjanje arabskega izročila	950
ARABSKI KLUB V SLOVENIJI	Eid Al-ADHA 2012?	850

ARABSKI KLUB V SLOVENIJI	ŠEHEREZADINA SVATBA (nova verzija)	850
BOŠNJAŠKA KULTURNA ZVEZA SLOVENIJE	Razumeti folkloro - usposabljanje za avtorje/-ice odrskih postavitv v bošnjaški folklori	700
BOŠNJAŠKA KULTURNA ZVEZA SLOVENIJE	Literarni večer z Dževadom Karahasanom	500
BOŠNJAŠKA KULTURNA ZVEZA SLOVENIJE	Radijska oddaja Podalpski selam	500
BOŠNJAŠKA KULTURNA ZVEZA SLOVENIJE	Zgodovina skozi film	500
BOŠNJAŠKA KULTURNA ZVEZA SLOVENIJE	časopis Bošnjak	5.500
ČRNOGORSKO DRUŠTVO ČRNA GORA LJUBLJANA	ČRNOGORSKI FOLKLOR	1.450
DRUŠTVO - AFRIŠKI CENTER	Revija Glas Afrike	1.000
DRUŠTVO BOSANSKO - HERCEGOVSKEGA IN SLOVENSKEGA PRIJATELJSTVA LJILJAN	Bosanska čipka	500
DRUŠTVO BOSANSKO - HERCEGOVSKEGA IN SLOVENSKEGA PRIJATELJSTVA LJILJAN	Bosanske noše	900
DRUŠTVO BOSANSKO - HERCEGOVSKEGA IN SLOVENSKEGA PRIJATELJSTVA LJILJAN	En dan kot Bosan'c	500
DRUŠTVO BOSANSKO - HERCEGOVSKEGA IN SLOVENSKEGA PRIJATELJSTVA LJILJAN	Spoznajmo svoje korenine	900
DRUŠTVO BOSANSKO - HERCEGOVSKEGA IN SLOVENSKEGA PRIJATELJSTVA LJILJAN	V objemu dveh domovin	900
DRUŠTVO ČRNOGORCEV IN PRIJATELJEV ČRNE GORE "MONTENEGRO" LJUBLJANA	VEČERI ČRNOGORSKE POEZIJA	700
DRUŠTVO ROJAKOV IZ PLAVA IN GUSINJA IZVOR	Časopis IZVOR	1.400
DRUŠTVO SLOVENIJA - RUSIJA	Lutke govoriyo rusko	500

DRUŠTVO SLOVENSKO MAKEDONSKEGA PRIJATELJSTVA	Otroške Zvezdice 2012	900
DRUŠTVO SRPSKA ZAJEDNICA - DRUŠTVO SRBSKA SKUPNOST	Časopis "Beseda"	4.500
DRUŠTVO UKRAJINCEV IN RUSINOV KARPATI	DRAMSKA PREDSTAVA - LAŽNIVEC Z LITVANSKEGA TRGA	1.000
DRUŠTVO UKRAJINCEV IN RUSINOV KARPATI	RAZSTAVA LIKOVNIH DEL TARASA ŠEVČENKA, LITERARNI VEČER UKRAJINSKE IN SLOVENSKE POEZIJE	500
DRUŠTVO UKRAJINCEV IN RUSINOV KARPATI	MONOGRAFIJA O ŽIVLJENJU UKRAJINCEV V SLOVENIJI IN NEKDANJI JUGOSLAVIJI	900
DRUŠTVO ZA KULTURO, RAZUMEVANJE IN DIALOG ROZANA	POUČEVANJE ARABSKIH IN DRUGIH FOLKLORNIH PLESOV MANJŠINSKIH SKUPNOSTI V SLOVENIJI	1.400
DRUŠTVO ZA KULTURO, RAZUMEVANJE IN DIALOG ROZANA	ARABSKA KLASIČNA GLASBA	500
DRUŠTVO ZA KULTURO, RAZUMEVANJE IN DIALOG ROZANA	REVIJA ROZANA	2.500
DRUŠTVO ŽUMBERČANOV IN PRIJATELJEV ŽUMBERKA METLIKA	Žumberački izvor	300
HRVAŠKO KULTURNO DRUŠTVO POMURJE	Hrvaški slikarji naive - Hrvaška naivna umetnost	700
HRVAŠKO KULTURNO DRUŠTVO POMURJE	Raziskava in postavitve na oder ljudski običaj Jurjevo v Međimurju	500
HRVAŠKO KULTURNO DRUŠTVO POMURJE	Zlate roke moje mame-rastava slavonskih ročnih del	500
HRVAŠKO KULTURNO DRUŠTVO POMURJE	Izdajanje časopisa "GLAS HKD POMURJE"	700
HRVATSKA KULTURNA UDRUGA - HRVAŠKO KULTURNO ZDRUŽENJE	KULTURNA PRIREDITEV OB 20. OBLETNICI DRUŠTVA	700
HRVATSKO DRUŠTVO LJUBLJANA	Komemoracija v Crngrobu pri Škofji Loki	300
HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO MEĐIMURJE - LJUBLJANA	DOMOVINI	700
HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO MEĐIMURJE - LJUBLJANA	Festival kazališnih amaterov Međimurske Županije – Šalica kave	700

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO MEĐIMURJE - LJUBLJANA	MEĐIMURSKO PROŠČENJE	700
HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO MEĐIMURJE - LJUBLJANA	Časopis PUŠLEK	1.450
INŠTITUT ZA AFRIŠKE ŠTUDIJE, Zavod za razvijanje in promocijo kulturne, gospodarske ter znanstveno-raziskovalne dejavnosti in sodelovanje, Ljubljana	Fotografski natečaj Afričani v Sloveniji	950
KLUB KULTURNIH USTVARJALCEV KU KU	Kulturni mostovi	800
KULTURNI CENTER MARIJA VERA zavod za kulturno dejavnost	ČASOPISNO GLEDALIŠČE	500
KULTURNI CENTER MARIJA VERA zavod za kulturno dejavnost	OTROŠKA DRAMSKA ŠOLA MARIJA VERA	1.000
KULTURNO DRUŠTVO B-51	LITERARNO-GLASBENI VEČER - BRANIMIR JOHNNY ŠTULIČ	300
KULTURNO DRUŠTVO B-51	Predstavitelji KNJIŽNEGA KLUBA MOSTAR/ KNJIŽEVNEGA KLUBA MOSTAR	700
KULTURNO DRUŠTVO BRDO	Večer književnosti, poezije, delavnice za otroke in mladino	700
KULTURNO DRUŠTVO BRDO	17. Evropsko tekmovanje srbskih folklornih skupin v Čačku, Srbija	1.600
KULTURNO DRUŠTVO BRDO	Folklorna manifestacija	1.800
KULTURNO DRUŠTVO BRDO	Večer izvornih pesmi "Pjesma roda mog"	1.400
KULTURNO DRUŠTVO BRDO	Izdaja časopisa Naš glas	1.800
KULTURNO DRUŠTVO MARIBORSKA LITERARNA DRUŽBA	Jadranka Matić Zupančič	1.000
KULTURNO DRUŠTVO "MEDŽIMURJE" VELENJE	Literarni večer Međimurske poezije	350
KULTURNO DRUŠTVO "MEDŽIMURJE" VELENJE	Mi, međimurci se predstavljamo...	950
KULTURNO DRUŠTVO "MEDŽIMURJE" VELENJE	Slikarji treh dežel - Likovna kolonija na tromeji	1.700
KULTURNO DRUŠTVO MIHAJLO PUPIN	IZOBRAŽEVALEN KNJIŽNI SALON	500
KULTURNO DRUŠTVO MIHAJLO PUPIN	ZABLODE O MOŠKIH IN OBRATNO - Gledališka predstava	1.100
KULTURNO DRUŠTVO MIHAJLO PUPIN	DUŠA MOJA SLAVENSKA	500

KULTURNO DRUŠTVO MIHAJLO PUPIN	MOJ ISTOK- pripovedke in povesti	500
KULTURNO DRUŠTVO NEMŠKO GOVOREČIH ŽENA MOSTOVI KULTUR VEREIN DEUTSCHSPRACHIGER FRAUEN BRUECKEN	Gostovanje Marburger-Bachchor-a v Mariboru in Celju	1.000
KULTURNO DRUŠTVO NEMŠKO GOVOREČIH ŽENA MOSTOVI KULTUR VEREIN DEUTSCHSPRACHIGER FRAUEN BRUECKEN	Literani večer z gosti iz Romunije	500
KULTURNO DRUŠTVO PLESNA IZBA MARIBOR	Afrika Unite	500
KULTURNO DRUŠTVO PRIJATELJSTVO ZA NOVE ČASE	Prijateljstvo za nove čase - medkulturno sodelovanje na področju Jugovzhodne Evrope	800
KULTURNO DRUŠTVO PRIJATELJSTVO ZA NOVE ČASE	Prijateljstvo za nove čase - Oddaji o zamejskih Slovencih	800
KULTURNO DRUŠTVO SRBSKA KULTURNA ZAJEDNICA	Kulturna gledališka predstava	950
KULTURNO IN ETNOMUZIKOLOŠKO DRUŠTVO FOLK SLOVENIJA	Drugačna Slovenija: Indija na Slovenskem	950
KULTURNO IN ETNOMUZIKOLOŠKO DRUŠTVO FOLK SLOVENIJA	Novi odmevi starega – Zimska obredja	950
KULTURNO IN ŠPORTNO DRUŠTVO SANDŽAK V SLOVENIJI	15. let društva "Smotra sandžačke folklore in prijateljev"	500
KULTURNO IN ŠPORTNO DRUŠTVO SANDŽAK V SLOVENIJI	Glasilo "Glas Sandžaka" števila 33 in 34, letnik XVI.	1.150
KULTURNO IN ŠPORTNO DRUŠTVO SANDŽAK V SLOVENIJI	Internetni kulturni portal Sandžaklijev v Sloveniji	950
KULTURNO MAKEDONSKO DRUŠTVO PELLA	Makedonsko ljudsko izročilo skozi življenje in delo Sv. Cirila in Metoda	1.700
KULTURNO MAKEDONSKO DRUŠTVO PELLA	Prepletanja	2.050
KULTURNO MAKEDONSKO DRUŠTVO PELLA	PELLA IN TIDLIDIBAB /obredne pesmi Makedonije/	1.300

KULTURNO PROSVETNO IN ŠPORTNO DRUŠTVO VUK KARADŽIĆ RADOVLJICA	LITERARNA DELAVNICA "VUK KARADŽIĆ"	500
KULTURNO PROSVETNO IN ŠPORTNO DRUŠTVO VUK KARADŽIĆ RADOVLJICA	3. dneva Vuka Karadžića	500
KULTURNO PROSVETNO IN ŠPORTNO DRUŠTVO VUK KARADŽIĆ RADOVLJICA	Pesmi naših prednikov	700
KULTURNO ŠPORTNO DRUŠTVO BOŠNJAKOV BISER JESENICE	Seminar o igranju na tradicionalni bošnjaški inštrument Saz	1.200
KULTURNO ŠPORTNO DRUŠTVO BOŠNJAKOV BISER JESENICE	14. srečanje bošnjaških folklornih skupin v Sloveniji	1.400
KULTURNO ŠPORTNO DRUŠTVO BOŠNJAKOV BISER JESENICE	Mladost in sevdah v Sloveniji	900
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO BAOBAB	Črna kot ebenovina (delovni naslov)	1.200
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO BAOBAB	Koncert afriške tradicionalne glasbe Harouna Dembele et Parisi	1.400
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO BAOBAB	Koncert pevskega zbora Sankofa z gostom Soryjem Diabatejem	800
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO BAOBAB	Plesni večer Stopinje	1.200
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO DEM	Seminar Bosansko- Hercegovskih ljudskih plesov	700
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO DEM	2. Festival domoljubne domače ljudske glasbe	600
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO MLADOST	MAJHNI ODER- UČENJE PRAVILA OBNAŠANJA SPOMOČJO IGRE VLOG	500
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO MLADOST	USPOSABLJANJE MENTORJEV ZA DELO Z FOLKLORNIM SKUPINAM	1.400
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO MLADOST	17. EVROPSKA SMOTRA SRBSKEGA FOLKORA, SRBA IZ DIASPORE IN REGIONA	1.400
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO MLADOST	DANI SRBSKE KULTURE V LJUBLJANI	1.400
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO SEVDAH LJUBLJANA	LEPA NAŠA LJUDSKA PESEM Koncert ljudskih pevcev s pesmimi o ljubezni do doma, rojstnega kraja in narave	950

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO SEVDAH LJUBLJANA	S PLESOM IN PESMIJO PO POTEH BOSNE IN HERCEGOVINE celovečerni koncert ljudskih plesov in pesmi treh narodnih skupnosti Bosne in Hercegovine	950
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO SEVDAH LJUBLJANA	VEČER SEVDAHA IN SEVDALINK OB HARMONIKI IN SAZU	950
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO SEVDAH LJUBLJANA	BROŠURA SEVDAH IN SEVDALINKA	900
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO SEVDAH LJUBLJANA	Manjšinski kulturni praznik - pozdrav deklaraciji	1.000
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO SEVDAH NOVO MESTO	VEČERI POEZIJE IN SEVDAHA	500
MADŽARSKO KULTURNO DRUŠTVO JOZSEF ATTILA	Po spominih Soške fronte (spomini na padle slovenske, madžarske in druge vojake tega Evropskega bojišča)	500
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO BILJANA MARIBOR	MAKEDONSKO DEVOJČE	500
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO 'ILINDEN' JESENICE	Skriti svet makedonske folklore in glasbe 2012	1.000
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO 'ILINDEN' JESENICE	Spoznaj Makedonijo deželo svojih prednikov 2012	800
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO 'ILINDEN' JESENICE	Deteljica 2012	1.800
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO MAKEDONIJA	Knjižnica kot ohranjevalec identitete in znanja	700
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO MAKEDONIJA	Dnevi makedonskega filma v Ljubljani - Retrospektiva makedonskega filma od bratov Manaki naprej	500
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO MAKEDONIJA	Makedonska kitka	500
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO MAKEDONIJA	Različnost nas bogati	1.550
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO MAKEDONIJA	Slikarska kolonija	800
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO MAKEDONIJA	Svečana akademija ob 20 obletnici društva	850

MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO MAKEDONIJA	Dnevi makedonskega filma v Ljubljani - dodatna sredstva	300
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO MAKEDONIJA	Svečana akademija ob 20. obletnici društva - dodatna sredstva	1.200
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO "OHRIDSKI BISERI" NOVA GORICA	ISTIBANJSKO ZDRAVO ŽIVO - 2012	500
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO SV.CIRIL IN METOD-KRANJ, SLOVENIJA	14. ETNO-FOLK, Kranj 2012	900
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO SV.CIRIL IN METOD-KRANJ, SLOVENIJA	20. Dnevi sv. Cirila in Metoda, Kranj 2012	700
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO SV.CIRIL IN METOD-KRANJ, SLOVENIJA	Likovna multilateralala Kranj 2012	1.000
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO SV.CIRIL IN METOD-KRANJ, SLOVENIJA	PREŠERNOVO ORO 2012	500
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO SV.CIRIL IN METOD-KRANJ, SLOVENIJA	Informacijski center-IC Naše sonce 2012	1.000
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO SV.CIRIL IN METOD-KRANJ, SLOVENIJA	MONOGRAFIJA 20 let delovanja MKD sv. Ciril in Metod, Kranj, Slovenija	900
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO SV.CIRIL IN METOD-KRANJ, SLOVENIJA	20. dnevi sv. Cirila in Metoda - dodatna sredstva	1.000
MAKEDONSKO KULTURNO DRUŠTVO VATROSLAV OBLAK CELJE	Dnevi makedonske kulture - DŽURDŽOV DEN	500
PAJN Zavod za sonaravno bivanje, Videm 2 a, Cerknica	VOKALNA TEHNIKA ZA IZVAJALCE LJUDSKIH PESMI S SPECIFIKAMI SLOVENSKEGA IZROČILA	1.450
SLOVENSKO SRBSKO KULTURNO HUMANITARNO DRUŠTVO SREČANJE	En svet, ene sanje	500
SRBSKO DRUŠTVO DR. MLADEN STOJANOVIĆ	Seminar za vodje plesnih skupin - Užice in Golija	850
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO KLJEVCI	Običaji in šege rojstnega kraja	500
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO KLJEVCI	Večer poezije in ljudskih pesmi	750
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO NOVO MESTO	POTI PRIJATELJSTVA	700

SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO NOVO MESTO	TRAGOM MUZIKE BALKANA	850
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO PETAR KOČIĆ KRANJ	GOSTOVANJE V TUJINI (BiH) PRI SLOVENCIH Z GLEDALIŠČNO PREDSTAVO	700
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO PETAR KOČIĆ KRANJ	LITERARNI MARATON POEZIJE Z DELAVNICO ZA MLADINO IN OTROKE	500
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO PETAR KOČIĆ KRANJ	Založništvo izdaja knjige pesmi NEMAMO PUNO VREMENA	700
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO SAVA	Sodelovanje na 7.mednarodnoj smotri folkloru Novi Grad BiH ter izobraževanje mentorjev za folklorne skupine	850
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO SAVA	9. Etno festival Hrastnik 2012	850
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO SLOGA NOVA GORICA	Poletna šola na šargiji	700
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO SLOGA NOVA GORICA	Folklorna manifestacija Razigrana Srca 2012 - Predstavitev narodnih nošenj in izvora koreografij	700
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO SLOGA NOVA GORICA	Gostovanje folklorne sekcije v Novem Sadu in Futogu, Srbija	850
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO SLOGA NOVA GORICA	Večer književnikov	700
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO SLOGA NOVA GORICA	Predstavitveni DVD SKD Sloge in Nove Gorice	500
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO ŠTAJERSKA SKUPNOST	Etno oblačila in plesi mojega naroda	500
SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO ŠTAJERSKA SKUPNOST	RAZSTAVA PRAVOSLAVNIH IKON	700
SRBSKO KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO VIDOVDAN, LJUBLJANA	Izobraževanje srbskih društev v Sloveniji na področju srbskih plesnih in pevskih znanj	850
SRBSKO KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO VIDOVDAN, LJUBLJANA	Celovečerni koncert "Zora rudi mene pesma budi"	850
SRBSKO KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO VIDOVDAN, LJUBLJANA	Evropsko srečanje amaterskih folklornih skupin diaspore v Čačku, Srbija	1.450

SRBSKO KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO VIDOVDAN, LJUBLJANA	Srečanje folklornih ansamblov Zlatni opanak	850
SRBSKO KULTURNO- PROSVETNO DRUŠTVO SVETI SAVA KRANJ	Iz zibelke mojih staršev	850
SRBSKO KULTURNO- PROSVETNO DRUŠTVO SVETI SAVA KRANJ	Mednarodni Svetosavski folklorni festival 2012	1.050
SRBSKO KULTURNO- PROSVETNO DRUŠTVO SVETI SAVA KRANJ	Naj se slišijo spomini, naj odmevajo glasovi	850
SRBSKO KULTURNO- PROSVETNO DRUŠTVO SVETI SAVA KRANJ	Žal za mladost - monologi in glasba iz drame Koštana, Borisava Stankovića	700
SRBSKO KULTURNO- PROSVETNO DRUŠTVO SVETI SAVA KRANJ	Zbirka pesmi Srdjana Radovića	1.050
SRBSKO PROSVETNO DRUŠTVO NIKOLA TESLA	Dnevi občine Prnjavor (BiH)	500
SRBSKO PROSVETNO DRUŠTVO NIKOLA TESLA	Dramske impresije	700
SRBSKO PROSVETNO DRUŠTVO NIKOLA TESLA	Literalni večer	500
SRBSKO ZDRUŽENJE SLOVENIJE "KOSOVKA DEVOJKA" LJUBLJANA	Veseli dnevi poezije in petja	500
SRBSKO ZDRUŽENJE SLOVENIJE "OBILIĆ"	Dnevi srbske kulture	500
SRBSKO ZDRUŽENJE SLOVENIJE "STEVAN SINDELIC"	Folklorni festival	700
SRBSKO ZDRUŽENJE SLOVENIJE "STEVAN SINDELIC"	Mednarodna predstavitev "Petrovdanski sabor"	500
SRBSKO ZDRUŽENJE SLOVENIJE "STEVAN SINDELIC"	Veseli dnevi	700
SRPSKO KULTURNO HUMANITARNO DRUŠTVO DESANKA MAKSIMOVIC CELJE	Literarne delavnice "Desanka Maksimović"	500
SRPSKO KULTURNO HUMANITARNO DRUŠTVO DESANKA MAKSIMOVIC CELJE	GOSTOVANJE NA VELIKONOČNEM FESTIVALU - HUM, NIŠ - SRBIJA	950

SRPSKO KULTURNO HUMANITARNO DRUŠTVO DESANKA MAKSIMOVIĆ CELJE	Mednarodni folklorni festival "Đurđevak"	700
SRPSKO KULTURNO HUMANITARNO DRUŠTVO DESANKA MAKSIMOVIĆ CELJE	KULTURNI ZVEZEK "KULTURA KOT MEDKULTURNI DIALOG"	1.450
STUDIO OSEM, KREATIVNO DRUŠTVO - USTVARJALNI PROGRAMI IN IZOBRAŽEVANJE MLADIH	Ilustrirane makedonske pripovedke	700
ŠALEŠKO LITERARNO DRUŠTVO - HOTENJA	POEZIJA SRCA IN DUŠE	1.000
ŠEGINA MIOMIRA - DRAMATIČARKA, PISATELJICA, FOTOGRAFINJA IN MODERATORKA/VODITELJICA	DVOJINA PO JUŽNJAŠKO	1.200
ŠEGINA MIOMIRA - DRAMATIČARKA, PISATELJICA, FOTOGRAFINJA IN MODERATORKA/VODITELJICA	Blejski zvon želja/Lepo je biti riba, dve drami, dva jezika	950
USTANOVA VUKOVA ZADUŽBINA, USTANOVA ZA PREUČEVANJE IN OHRANJANJE SRBSKE KULTURNE DEDIŠČINE	VII sretenjski sabor 2012	750
VESNA BAJIĆ STOJILJKOVIĆ - svetovalka za kulturno-umetniške programe	Delavnice za raziskovanje, ustvarjanje in predstavitve odrskih postavitev ljudskih plesov	700
VESNA BAJIĆ STOJILJKOVIĆ - svetovalka za kulturno-umetniške programe	Svetovanje petim folklornim ali pevskim skupinam manjšinskih etničnih skupnosti Slovenije	1.000
VESNA BAJIĆ STOJILJKOVIĆ - svetovalka za kulturno-umetniške programe	Udeležba na strokovnem simpoziju za etnokoreologe in etnomuzikologe v Makedoniji (Berovo) in na Irskem (Limerick) v letu 2012	500
VESNA BAJIĆ STOJILJKOVIĆ - svetovalka za kulturno-umetniške programe	Literarno-glasbene urice za otroke	500

ZAVOD KROG izobraževanje, razvoj, dobrodelnost, Koper, Organizacijska enota Ljubljana	Kulturni projekt Sedef V	2.900
ZAVOD KROG izobraževanje, razvoj, dobrodelnost, Koper, Organizacijska enota Ljubljana	Kulturni projekt Sedef V - dodatna sredstva	2.000
ZAVOD RADIO ŠTUDENT	Afriška oddaja na Radiu Študent - Tu je Afrika	500
ZDRUŽENJE SRBSKIH KNJIŽEVNIKOV V SLOVENIJI	Registrirani tiskani medij: "OTADŽBINA"	2.400
ZVEZA ČRNOGORSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE	POEZIJA PETRA II PETROVIĆA NJEGOŠA	500
ZVEZA ČRNOGORSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE	Časopis "Crnogorska riječ" - informativni list Zveze črnogorskih društev Slovenije	1.400
ZVEZA HRVATSKIH DRUŠTEV V SLOVENIJI	Festival hrvaške kulture ("Sabor hrvatske kulture")	500
ZVEZA HRVATSKIH DRUŠTEV V SLOVENIJI	Pot prijateljstva Vukovar-Ljubljana ("Put prijateljstva Vukovar-Ljubljana")	500
ZVEZA HRVATSKIH DRUŠTEV V SLOVENIJI	List Zveze hrvaških društev v Sloveniji "Korijeni", št. 6 in 7	2.300
ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV MARIBOR	LEPO JE PLESATI OB DRAVI	2.050
Zveza Makedonskih kulturnih društev v Sloveniji	INTERFOLK MAK-EU	1.050
Zveza Makedonskih kulturnih društev v Sloveniji	KULTURNA KARAVANA 2012	950
ZVEZA SRBSKE DIASPORE SLOVENIJE	Mednarodna predstavitev	700
ZVEZA SRBSKE DIASPORE SLOVENIJE	Veseli dnevi srbske kulture	950
ZVEZA SRBSKE DIASPORE SLOVENIJE	Mednarodno folklorno tekmovanje	1.000
ZVEZA SRBSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE	Seminar za umetniške vodje in koreografe folklornih skupin	1.400
ZVEZA SRBSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE	12. festival folklornih skupin Zveze srbskih društev Slovenije	1.700
ZVEZA SRBSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE	Časopis Mostovi	3.000
ŽENSKO ZDRUŽENJE ZEMZEM	KULTURA BIVANJA V TRADICIJI BOSNE IN SLOVENIJE	500
ŽENSKO ZDRUŽENJE ZEMZEM	FESTIVAL TRADICIONALNE OBUTVE	850

Priloga IV: Projekti manjšinskih skupnosti (infrastruktura)

Tabela 7: Projekti manjšinskih skupnosti, ki so bili v letu 2013 namenjeni infrastrukturi

Vlagatelj	projekt	Odobreno
Hrvaško kulturno društvo Pomurje	adaptacija in obnovitev prostorov za delovanje društva	1.100
Kulturno društvo Mihajlo Pupin	ureditev prehoda (obok stene), nakup pisarniške opreme	1.000
Kulturno društvo nemško govorečih žena Mostovi - Kulturverein deutschsprachiger Frauen Brücken	sanacija elektroinštalacije v prostorih društva	300
Kulturno športno društvo Bošnjakov Biser Jesenice	nakup ozvočenja	450
Srbsko kulturno društvo Sloga	obnova in namestitev prostorov društva	900
Srbsko kulturno prosvetno društvo Sveti Sava Kranj	nabava pohištva za prostore SKPD Sveti Sava	500
Srbsko kulturno prosvetno društvo Sveti Sava Kranj	nabava klime in prezračevalne opreme	1.500
Srbsko kulturno umetniško društvo Vidovdan	nakup pisarniške opreme in opreme za vzdrževanje nošenj	250
Srbsko prosvetno društvo Nikola Tesla	nakup stolov ter pohištva za knjižnico, garderobo	700
Srpsko kulturno društvo Maribor	nakup ozvočenja	350
Združenje srbskih književnikov v Sloveniji	nakup projektorja ter vozičkov in stojal za različne naprave	350
Zveza srbske diaspore Slovenije	izdelava odra	700
Zveza srbskih društev Slovenije	obnova prostorov za delovanje zveze in društev	400

Priloga V: Projekti socialnega podjetništva

V okviru OP RČV so se z podporo projektov izbranih v okviru *Javnega razpisa za spodbujanje razvoja socialnega podjetništva I. (2009-2011)* financirali naslednji projekti:

1. Projekt: »V sožitju narave in družbe«

Vsebina projekta:

Projekt je prispeval k reševanju problema zaposlovanja in socialnega vključevanja ranljivih družbenih skupin na področju Pomurja v dejavnostih, ki temeljijo na izkoriščanju naravnih in kulturnih danosti. 12 vključenih oseb iz ciljnih skupin starejši od 50 let, pripadniki romske skupnosti, bivši odvisniki (vključeni v programe rehabilitacije), bivši kaznjenci in brezdomci so se usposabljali za ekološko predelavo živil, po končanem usposabljanju pa so jih zaposlili v dejavnostih predelave živil oziroma dejavnostih povezanih s tem, npr. pakiranje, logistika prodaje in trženje proizvodov.

V okviru usposabljanja oseb iz ranljivih ciljnih skupin so bili v programe vključeni štirje pripadniki romske skupnosti, od teh se je po končanem usposabljanju v okviru projekta zaposlila ena oseba, ki je pripadnik romske skupnosti.

2. Projekt: »Izobraževanje in usposabljanje ranljivih ciljnih skupin«

Vsebina projekta:

Aktivnosti prijavitelja in partnerjev, ki že delujejo na področju razvoja dejavnosti pridelave in predelave zdravilnih zelišč so pripeljale do potrebe po bolj sistematičnem usposabljanju in ustrezno izobraženem, specializiranem kadru za pripravo zdravilnih zelišč za nadaljnji razvoj dejavnosti v skladu s povpraševanjem po teh produktih na trgu. V okviru projekta so se za poklic vrtnar, gospodar za delo na kmetiji ter zeliščar usposabljale osebe iz naslednjih ciljnih skupin: mladi do dopolnjenega 25. leta starosti brez ali z nizko stopnjo izobrazbe, osebe starejše od 50 let, bivši odvisniki, vključeni v programe rehabilitacije, bivši kaznjenci ter pripadniki romske skupnosti. Po končanem usposabljanju so 4 osebe zaposlili za delo povezano z pridelavo zelišč, ostalim pa so pomagali ter jih spodbudili k drugim oblikam zaposlitve, predvsem k samozaposlovanju.

V okviru usposabljanja oseb iz ranljivih ciljnih skupin je bila v programe vključena 1 oseba, ki je pripadnik romske skupnosti. Ta po končanju usposabljanja v okviru projekta ni našla zaposlitve, vendar pa je našla zaposlitev v okviru novo nastalega društva, ki se ukvarja s pripravo zdravilnih zelišč.

V okviru *Javnega razpisa za spodbujanje razvoja socialnega podjetništva II. (2012-2015)* so bili financiran naslednji projekti:

3. Projekt »Razvoj turizma na eko-socialni kmetiji Korenika«

Vsebina projekta:

V okviru projekta bo podprt razvoj turistične ponudbe na eko-socialni kmetiji KORENIKA. V prvi fazi projekta je načrtovana vzpostavitev zeliščnega vrta in zunanjega prostora za pogostitve skupin obiskovalcev, v drugem delu pa preureditev obstoječega gospodarskega poslopja v razstavno/delavniško/prodajni prostor. 12 oseb iz ranljivih ciljnih skupin, med drugim tudi pripadniki romske skupnosti, se bo v okviru usposabljanja izučilo tradicionalnih kmečkih opravil, kot so oranje, setev, žetev in mlačev. Organizirane bodo različne etnološke prireditve, kjer bodo praktično prikazani tradicionalni običaji in obrti. 3 osebe iz ranljive ciljne skupine pa bodo tekom projekta zaposlene za obdobje najmanj 18 mesecev.

4. Projekt »Razvoj socialnih tržnih produktov v agroživilstvu«

Vsebina projekta:

Prijavitelj namerava v okviru projekta pripraviti program usposabljanja in usposobiti 10 oseb iz različnih ciljnih skupin (starejši od 50, mladi, invalidi, Romi, obsojenci) za opravljanje različnih del na področju agroživilstva, predvsem priprave živil za trg in predelave živil (kot. npr. stiskanje olj, predelava sokov, sušenje zelenjave) ter razviti vsaj 3 zdrava prehranska izdelka. Trem osebam iz ranljivih ciljnih skupin bo po usposabljanju ponujena zaposlitev za obdobje najmanj 18 mesecev.

Do sedaj je upravičenec že končal z usposabljanji, v katera sta bili vključeni tudi dve osebi pripadnici romske skupnosti. Od skupaj treh zaposlenih oseb v dejavnosti socialnega podjetništva je ena oseba pripadnica romske skupnosti.

5. Projekt »Romska gostilna- Romani kafenava«

Vsebina projekta:

Romska gostilna predstavlja pilotni projekt, s katerim prijavitelj ne želi vzpostaviti zgolj vzorčni primer Romske gostilne v Mariboru, ampak jo želi kot primer dobre prakse širiti na nacionalni ravni in tudi na Balkanu in v EU. Projekt bo večdimenzionalen saj bo vplival tako na ohranitev romske kulture (umetnost, kulinarika, romski stil okrasitve, jezik itn) kot na motivacijo in vključevanje Romov v družbo in delovno okolje, na širjenje znanja med Romi in na vzpodbujanje učenja med pripadniki romske skupnosti. Prav tako bo pripomogel k zmanjševanju predsodkov in stereotipov o Romih pri večinskem prebivalstvu ter povezal lokalno skupnost ter spodbujal medetnično sožitje in sobivanje. V okviru projekta se bo 20 Romov usposabljal za poklic kuhar in natakar, štirje med njimi pa bodo kasneje zaposleni za obdobje najmanj 18 mesecev.